H. B. 1647

AZ ERDŐ

AZ 1862-BEN ALAPÍTOTT ERDÉSZETI LAPOK 116. ÉVFOLYAMA

1981. OKTÓBER * XXX. ÉVFOLYAM 10. SZÁM

TARTALOM

Küldöttközgyűlés és szakmai bemutató *(Jérôme R., dr. Radó G.)* — — — — — — — 429

Dr. Herpay Imre: Elnöki megnyitó — — — — — — — — — — — — — — — — — — 434

Király Pál: Vezetőségi jelentés — — — — — — — — — — — — — — — — — — 438

Dr. Ebli György: Az ellenőrző bizottság jelentése — — — — — — — — — — — 456

Dr. Jéky László: Szövetségi felszólalás — — — — — — — — — — — — — — — 458

Komjáty Ferenc: Gondolatok a Kisalföld erdőgazdálkodásáról — — — — — — — — 459

A vándorgyűlésen résztvettek névsora — — — — — — — — — — — — — — — — 463

Az 1981. év Bedő Albert-díjasai — — — — — — — — — — — — — — — — — — 464

Az 1981. év Carolus Clusius-érmese — — — — — — — — — — — — — — — — — 466

A címlapon: A közgyűlés színhelye

A hátlapon: A gépbemutató helyszíne

(Fotó: ERTI, *Jérôme R.* felvételei.)

СОДЕРЖАНИЕ

Общее собрание и отраслевой показ — г. Дьер, 7-8 августа — — — — — — — — — — — — — 429

CONTENTS

General Assembly and study-tour — Győr, 7—8. August — — — — — — — — — — — 429

AZ ERDŐ

Az Országos Erdészeti Egyesület kiadványa. Szerkeszti: dr. Solymos Rezső. A szerkesztőség: címe: Budapest, II., Frankel Leó u. 44. Levélcím: Budapest, Pf.: 17., 1277. Kiadja: a Lapkiadó Vállalat, Budapest, Lenin krt. 9—11. Levélcím: Budapest, Pf.; 223., 1906. Felelős kiadó: Siklósi Norbert. Kapják: az Országos Erdészeti Egyesület tagjai; előfizethető még: a Posta Központi Hírlapiroda (Budapest, József nádor tér 1., 1900) és a lapterjesztéssel foglalkozó egyes postahivatalok útján. Előfizetési díj egy évre: 120,— Ft, félévre: 60,— Ft, egyes szám ára: 10,— Ft. Külföldön terjeszti: a „Kultúra" Könyv és Hírlap Külkereskedelmi Vállalat (Budapest, Pf.: 149. H—1389). Az évi előfizetés ára: 7 dollár.

Révai Nyomda Egri Gyáregység, Eger. 81. 10. 895. Felelős vezető: Vilcsek János.

Index: 25 208

HU ISSN 0014—0031

KÜLDÖTTKÖZGYŰLÉS ÉS SZAKMAI BEMUTATÓ 1981. AUGUSZTUS 7-8.

„A fagazdaság alapja az erdőművelés!"

Az Országos Erdészeti Egyesület a Kisalföldi Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság területén — Győrben és a Hanság térségében — tartotta idei küldöttközgyűlését és a szokásos szakmai bemutatót. Első ízben látta vendégül ez a táj egyesületünknek ezt a hagyományos rendezvényét, s így érthető várakozás előzte meg.

A KÜLDÖTTKÖZGYŰLÉS

A közgyűlésnek Győr város büszkesége, a néhány éve létesült színházépület nyújtott helyet. A nézőteret betöltő résztvevők előtt, *dr. Herpay Imre* elnöki tisztségében nyitotta meg az ülést, üdvözölve a megjelent vendégeket és üzenetet intézve az egész tagsághoz. Megnyitó beszédét más, fontosabb megnyilatkozásokkal együtt, a lap további részében, teljes egészében közöljük.

A megnyitót követően, *dr. Királyi Ernő*, a MÉM EFH vezetője kért szót. *Váncsa Jenő* mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter, valamint *dr. Soós Gábor* államtitkár üdvözletét tolmácsolta, majd vázolta az ágazat helyzetét, időszerű kérdéseit és a jövőt illető elgondolásait. Utána *dr. Jéky László*, MTESZ-főtitkárhelyettes tájékoztatta a közgyűlés résztvevőit a szövetség főbb eseményeiről, a következő időszak munkaprogramjáról és ennek megvalósításához kérte az egyesület hozzájárulását.

Az egyesületi életről való beszámolókat a rendezőség — idővel való takarékosság végett — írásban, sokszorosítva bocsátotta a résztvevők rendelkezésére. Így mindjárt sor kerülhetett az egyesületi kitüntetések átadására.

BEDŐ ALBERT-díjban részesült ez alkalommal:

Káráll János erdőmérnök, a Kisalföldi EFAG igazgatóhelyettes főmérnöke,

Dr. Tóth Béla erdőmérnök, az ERTI püspökladányi kísérleti állomásának igazgatója és

Kovács József erdész, az osli—égeri erdészkerület vezetője.

CAROLUS CLUSIUS-emlékéremmel tüntette ki az elnökség:

Jakab Albert mezőgazdasági mérnököt, ny. szakfelügyelőt.

Az ünnepélyes alkalmat ragadta meg dr. Királyi Ernő hivatalvezető ahhoz, hogy közéleti tevékenységének, eredményes, jó munkájának elismeréseként a mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter által adományozott *Kiváló Munkáért* kitüntetést átnyújtsa *Boross György* erdőmérnöknek, aki nyugdíjasként vezetőségi tagja az MTESZ Aranydiplomások Körének, és másutt is élénk

Részlet az elnökségből

társadalmi tevékenységet fejt ki annak ellenére, hogy idén tölti be 85. életévét. A kitüntetett felszólalásában köszönte meg a megtiszteltetést és felhasználta az alkalmat ahhoz, hogy a fiatalságot hivatástudatra ébressze, a szakma szeretetére buzdítsa. Egyben felhívta a figyelmet az idősekben felhalmozott tapasztalatok rendszeres hasznosításában rejlő nagy lehetőségekre. A hangos tetszésnyilvánítás azt mutatta, hogy szavait megértéssel fogadta a közönség.

A közgyűlés első részét *Komjáty Ferenc* igazgatónak vetített képekkel illusztrált tájékoztatója zárta a Kisalföldi EFAG helyzetéről, törekvéseiről. A második részben pódiumvita zajlott, ennek teljes anyagát lapunk következő számában, teljes terjedelmében közöljük.

A SZAKMAI BEMUTATÓ

A közgyűlést hagyományosan követő szakmai bemutató keretében, délután hajó vitte az érdeklődőket Gönyütől fel, a Duna magyarországi szakaszán. Hol közelebb, hol távolabb úsztak el szemünk előtt a gazdag talajú, de bizonytalan jövőjű felső-duna-ártéri nemesnyárállományok képei, ízelítőt adva a jellegzetes szigetköz-ártéri tájról.

Másnap autóbuszok vitték a résztvevőket a Hanságba. Hosszú, de célszerűen kígyózó útvonalon, kitűnően felkészült szakmai vezetéssel ismerkedhettek a táj arculatával, azokkal az eredményekkel, amelyeket az erdőgazdaság az ötvenes évek elejétől itt elért. Ma már alig hihető a végig kavicsburkolatú úton haladva az, hogy itt hajdan járhatatlan ősláp állott. A láprétekből csak mutatóba maradt — természetvédelem alatt — egy-egy folt. Hasonlóan már csak féltve őrzött maradványaival lehet találkozni az őshonos fafajok állományainak, a „lábas" égereseknek és lápi nyíreseknek. Helyüket elfoglalták a korai-, majd az óriás- és az olasznyárasok. Nem is akármilyenek, intenzív gépi ápolással 15—25 m^3 növedéket ígérnek és adnak hektáronként. Az állományokba autóbuszról, ilyen futólagos betekintést az útvonal menti részek gondos előkészítése igen eredményessé, valóban maradandó élménnyé tette.

Az autóbuszos erdőbejárást az észak-hansági erdészet területén, Jánossomorja határában gépbemutató követte. Itt a tájon alkalmazható, legkorszerűbbnek ismert technológiákat és gépeit vonultatták fel.

Szentendrei hidraulikus tuskókiemelő

IH 3588 traktor, mélylazítóval

Az erdőművelési gépbemutató keretében a résztvevők a tuskóirtást követő, teljes talajműveléssel végzett erdőfelújítás, a részleges tuskóirtással és műveléssel végrehajtott felújítás, és a tuskóirtás nélküli felújítás hansági technológiáit, valamint a szaporítóanyag-termesztésben alkalmazott *Rath*-gépsor munkáját tanulmányozhatták.

A tuskóirtásos technológia keretében a vágástakarítást ágzúzó hengerrel, *Rome TRH—14—30* nehéztárcsával, *GVT—3,2* gemenci adapterrel és *GRT—8* rugós tárcsával, *6—HDR Nardi* vágástörő tárcsával mutatták be. A tuskózást *Ellettari 200 DT* jelű géppel és a szentendrei vibrációs kiemelővel hajtották végre. A mélyforgatást *PP—50—A* szovjet eke, a gyökérfésülést a *Gy F—1* jelű gyökérfésű, a felületi megmunkálást a hansági nehézfogas, a *Rome TRH—14—30* nehéztárcsa és a *6—HDR Nardi* tárcsa, a mélyszántást jugoszláv kettes eke, az ültetést hansági suhángültető, a bábolnai ültetőgép, a *GF—600* jelű gödörfúró, a sorközápolást *UST* függesztett tárcsa, *6—HDR Nardi* tárcsa, a *Rome TRN—14—30* nehéztárcsa, az *R—1,5* szárzúzó és az ágzúzó henger, a vegyszerezést *Novor 1005* jelű vegyszerező géppel mutatták be.

A részleges tuskóirtásos felújítást elsősorban a nyárasok és füzesek felújításánál alkalmazzák. Lényege, hogy minden második sort tuskózzák ki és pásztás talajművelést hajtanak végre. A tuskós sávban a sarjak felverődését és a gyomosodást vegyszerezéssel, illetve tárcsázással tartják vissza. A jövőben a véghasználat előtt 5—8 évvel, sematikusan minden második sort kitermelik, ezekben a tuskók a véghasználatig elkorhadnak.

A tuskóirtás nélküli felújítást elsősorban az akácosok, a cseresek, a tölgyesek, illetve fenyvesek felújításánál alkalmazzák. Ennek során a cserjeirtást *Rz—1,5* jelű szárzúzóval és a *Novor 1002* jelű vegyszerezővel, a vágástakarítást a farkasgyepüi vágásletakarítóval, a *GRT—8* jelű gemenci rugós vágástakarítóval, a *Rome TRH—14—30* jelű nehéztárcsával, a *6—HDR Nardi* tárcsával, ágzúzó hengerrel, a *GVT—3,2* gemenci vágástakarítóval, a talajlazítást *ETM—2* és *—3* jelű mélylazítókkal, a felületi munkát *EPST—2* függesztett tárcsával, az ültetést *EÜ—1* és *Paperpot* ültetőgépekkel, a *GF—600* gödörfúróval, a talajfertőtlenítést *EGA—1* granulátumszóróval, a sorközök ápolását *Rz—1,5* szárzúzóval, az *EPST—2* tárcsával, a sorvegyszerezést *EGA—1* jelű granulátumszóróval hajtják végre.

A szaporítóanyag-termesztésben a *Rath* gépsor önjáró iskolázógépét, a függesztett iskolázógépet, a magvető adaptert, a kombinált ápolószerkezetet a

GRT—8 gemenci rugós tárcsa

RATH önjáró iskolázógép

vegyszerezőadapterrel, a függesztett dugványozógépet és a rázóvillás csemete-, illetve suhángkiemelőt mutatták be.

A fahasználati szakmai bemutató célja a nemesnyár állományok vég- és nevelővágásaiban alkalmazható, a jelenleg legkorszerűbbnek ismert technológiák megismertetése, a műszaki fejlesztéssel kapcsolatos gondolatok ébresztése volt. A rendelkezésre álló rövid idő jobb kihasználása végett, a négy különböző technológia egymás mellett került bemutatásra.

A véghasználati termelésben a döntést és az előközelítést *TJ—2000* típusú, 108 kW (144 LE) motorteljesítményű erőgépekre szerelt *CRANAB* döntő-rakásoló végezte. A közelítésben 101 kW (136 LE) motorteljesítményű *TJ—380 GSG* markolós vonszoló dolgozott, amely a teljes fák közelítése során, az annak vonalában telepített, *M—12* jelű, 155 kW (210 LE) motorteljesítményű aprítógép mellett addig állt, amíg a fák koronarészeit motorfűrésszel leválasztották. Az ágaktól megszabadított törzseket a traktor a bábolnai kombinátban célszerűen kialakított, áthelyezhető munkapadra vonszolta tovább, ahol a darabolást motorfűrésszel, a kérgezést és a hasítást az egri gépekkel, az osztályozást pedig kevés erőkifejtést igénylő, egyszerű, beépített görgős szerkezet segítségével végezték el. A papírfát a kérgezőgépről közvetlenül a célszerűen kiképzett konténerekbe rakták. A faválasztékokat már az autógyárban a faanyagszállítás céljára kialakított, erdészeti felépítménnyel rendelkező *CSEPEL 750* jelű darus gépkocsik szállították el. A bemutatott véghasználati technológia 10 dolgozóval — a markolós vonszoló helyett szorítózsámolyos közelítőgépet feltételezve — évi 40 ezer m^3 ipari fa és 10—15 ezer m^3 apríték termelésére alkalmas.

A továbbiakban bemutatott három nevelővágásban a gépek — teljes sorok kivágásával — sematikus gyérítést végeztek.

Az első nevelővágásban a döntést, előközelítést és rakásolást a 61 kW (82 LE) motorteljesítményű *CLARK—BOBCAT* döntő-rakásoló gép mutatta be. A rakatokat *LKT—80 D* markolós vonszoló közelítette a mezőgazdasági traktorra felszerelt, 50 kW energiaigényű *STEYR—STENAB—35* gallyazó-daraboló géphez (processzor). Az itt keletkező gallyakat a mezőgazdasági traktorra függfesztett, 55 kW energiaigényű *DVWB—112* jelű, lengyel aprítógép dolgozta fel. Az éves teljesítmény öt dolgozóval, közepes állományviszonyokat feltételezve, 10—20 ezer m^3.

A következő gyérítésben a döntést, gallyazást és rakásolást a 71 kW (92 LE) motorteljesítményű *TJ—30* döntő-gallyazó gép (harveszter) mutatta be. A legallyazott törzseknek az 59—74 kW (80—100 LE) energiaigényű *WOODMASTER*

Hansági suhángültető gép

TJ—30—PREE döntő-előközelítő gép

A/1, jelű, csoportos darabológéphez való közelítést itt is markolós vonszoló végezte. A darabológépből kiemelt papírfa kérgezését az 51 kW teljesítményű, *M—414 (W 8 A)* jelű kérgezőgép látta el. A gépsor éves teljesítménye papírfát adó állományokban hat dolgozóval 15—20 ezer m^3.

A harmadik gyérítési munkahelyen a döntésben a *TL—30 PREE* jelű, 63 kW (85 LE) motorteljesítményű döntő-előközelítő gép dolgozott. A teljes fáknak a 101 kW (136 LE) motorteljesítményű alvázra épített, *MM 400* jelű gallyazó-daraboló géphez történő közelítését az előbbiekkel azonosan, markolós vonszoló látta el. A gallyazó-daraboló gépnél keletkező papírfa kérgezését az előbbi gépsorhoz tartozó, *M—414* jelű kérgezőgép végezte. A gallyakat *MTZ* traktorral hajtott *EEGER—BEEVER* aprítógép dolgozta fel. A technológia létszámigénye 7 fő, éves teljesítménye 15—20 ezer m^3 papírfa és 3—4 ezer m^3 energetikai apríték.

A hazai hidraulikus járműdaruk gyártását a kaposvári MEZŐGÉP 40 kNm teljesítményű, *KCR 4010* jelű, az 50 kNm-es *KCR 5000* jelű, az 56 kNm-es, *KCR—5060* jelű, a 80 kNm-es, *KCR—8000 (ATLAS)* daruk meggyőzően képviselték. A *ZIL* tehergépkocsira felszerelt és bemutatott, csehszlovák *HARA—60* jelű, 60 kNm-es daru a hazai minősítésen és a gyakorlatban egyaránt kiállta a próbát.

A szentendrei Erdészeti Gépgyártó Vállalat *RP—4,* az *RP—6* és az *RP—12* traktoros kihordó szerelvényei jelentős fejlődés bizonyítékai. A rövidfás munkarendszerek közelítési és kiszállítási feladatait oldják meg.

Az *MTZ—82* jelű traktorral összekapcsolt finn *Weckmann* gyártmányú, három meghajtott tengelyű traktoros kihordószerelvény a megoldást illetően figyelmet érdemel.

Az erdei rakodók belső anyagmozgatására és főként a nagy teljesítményű aprítógépek folyamatos kiszolgálására megfelelő gép eddig nem állt rendelkezésre. Erre a célra a közelmúltban fejlesztették ki a *MOR—BELL* háromkerekű, 31 kW (42 LE) motorteljesítményű, darus, mozgékony univerzális gépet, amely kiváló képességeit a bemutatón is meggyőzően bizonyította.

*

A bevezetőben említett várakozást a két nap alatt sikerült tökéletesen kielégíteni. A győri egyesületi csoport, a Kisalföldi EFAG dolgozói rendkívül nagy munkát végeztek a közgyűlés és a szakmai bemutató előkészítésével. Az erdőgazdaság pedig megteremtette a szükséges előfeltételeket. Köszönet illet mindenkit, akinek ebben része volt.

Jérôme René—dr. Radó Gábor

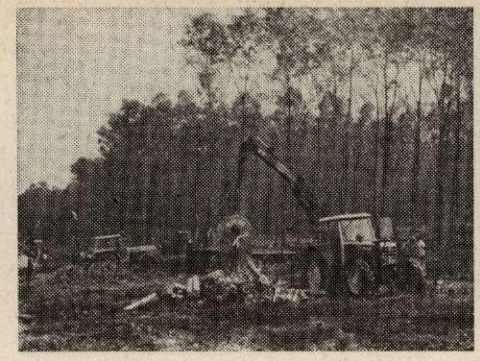

STEYR.STENAB 35 gallyazó-daraboló gép

TJ.MH 400 gallyazó-daraboló gép

Elnöki megnyitó

Az egyesületi közgyűléseink célja, hogy egyrészt beszámoljunk egyéves tevékenységünkről, másrészt gondolatot cseréljünk a szaktársadalmat leginkább foglalkoztató kérdésekről.

Egyéves tevékenységünket a főtitkári beszámoló ismerteti, melyet a résztvevők kézhez kaptak. Az abban ismertetett munkánk nem független a társadalmi környezettől és a lehetőségektől. Változatlanul törekszünk egyesületünk alapszabályaiban lefektetett céloknak, a Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége célkitűzéseinek a teljesítésére. Számunkra ezt az MSZMP KB MTESZ-elnökséghez intézett levele is előírta, amely az egyesületek munkájának nagyobb súlyt adott.

Olyan korszakban élünk, amikor a követelmények mindenkivel szemben megnövekedtek, a munka üteme felgyorsult. Ezzel egyidőben a szabad idő teljes kihasználására való törekvés általánossá vált. A szabadidőt dolgozóink vagy pihenésre és kikapcsolódásra fordítják, vagy jövedelemkiegészítést szolgáló, különböző tevékenységre, esetleg a kettő között osztják meg idejüket. Ilyen körülmények között egyre nehezebb az egyesületi élet különböző formáira megfelelő időt keresni.

Ebben a helyzetben is meg kell találni a módját annak, hogy egyesületünk eredményesen működjön. Annál is inkább, mert az OEE működése sohasem volt öncélú, mindig is az erdőgazdálkodás fejlesztését szolgálta, tehát össztársadalmi érdekeket szolgált.

A szakmaszeretet erősítése, az összetartozás érzésének ébren tartása, a barátság ápolása teremti meg azt a légkört, amelyben az emberek áldozatokra is képesek, az alkotókészség kibontakozik, egymást segítve dolgoznak és a sikerélményből mindenkinek jut.

Az egyesület az, amely a gyors ütemben fejlődő tudomány legfrissebb eredményeit igyekszik minden tagjához eljuttatni, alkalmakat teremt a kutatók és a kutatási eredményeket felhasználók közötti eszmecserére és vitára, amely nélkül a tudomány nem fejlődhet, vagy legalábbis elveszítheti realitását. Közreműködik az új eljárások és módszerek elterjesztésében. Összegyűjti a közvéleményt az erdőgazdálkodás különböző szintjeire vonatkozó tervekről és ezzel segít megalapozottabbá tenni a tervezést, majd a szakmai viták során segítséget nyújt a tervek eredményesebb teljesítéséhez. Eközben felszabadítja az alkotó energiákat és egyengeti az utat a jobb munkahelyi légkörhöz.

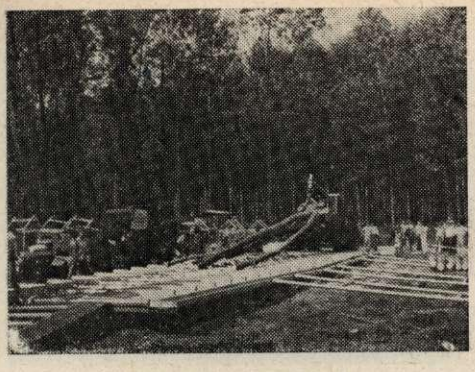

Bábolnai munkapad

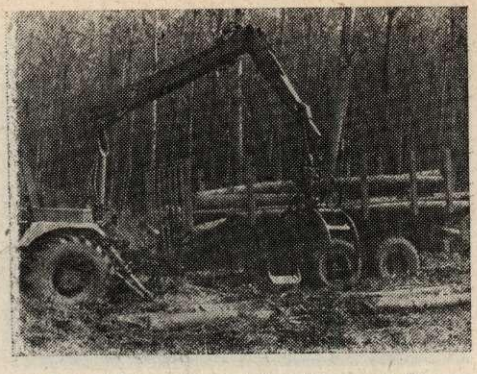

RP—12 traktoros kihordószerelvény

E rövid és nem teljes körű felsorolásból is kitűnik, hogy a kitűzött célt a megváltozott körülmények között, kevesebb időráfordítással csak akkor tudjuk elérni, ha új, hatékonyabb módszereket alkalmazunk. Nagy feladat hárul a helyi csoportok titkáraira, szakosztályainak és bizottságainak vezetőire, mert csak ők találhatják meg a helyileg legmegfelelőbb megoldásokat. Több helyi csoportunk már elindult ezen az úton és követésre méltó, szép sikereket ért el.

A helyi csoportok jó működésének alapfeltétele, hogy a helybeli párt- és állami vezetőktől megfelelő támogatást kapjanak. Mindannyian közös cél érdekében dolgozunk. Az egyesületi élet sok olyan alkalmat teremt, amikor a vezetők követlen kapcsolatba kerülhetnek a dolgozókkal, olyan légkört alakíthatnak ki, amikor a vezetőt megértve, vele egyetértve hajtják végre utasításait.

Sajnos vannak negatív tapasztalataink is. Előfordul, hogy lebecsülik az egyesület munkáját. Szerencsére az ilyen jelenségek ritkák és elszigeteltek. Mindenesetre jobban örülnénk a helyi csoportnak vagy az elnökségnek címzett, kemény kritikának.

E helyről is szeretném megköszönni annak a sok vezetőnek a segítségét, akik példamutató módon támogatták egyesületünket. Remélem, hogy az irányításuk alatt álló szervezet sikereihez mi is hozzá tudtunk járulni.

Szólnom kell még az erdészeket leginkább foglalkoztató kérdésekről is. Azzal kell kezdenem — és erről nem szabad elfeledkezni —, hogy erdőgazdálkodásunk a hivatal működése óta jelentősen fejlődött. És ez nemcsak az árak emelkedésének tulajdonítható. Az ágazaton belüli közgazdasági környezet előnyösen változott, számos műszaki-közgazdasági mutató javult, sok, korábban rendezetlen kérdés megoldódott. Eközben új problémák keletkeztek, a régi, megoldatlanok még fájóbbak lettek. A sikereket és a problémákat csak együttesen mérlegelhetjük, hiszen problémák, megoldásra váró kérdések mindig voltak és mindig lesznek is. A fontos az, hogy a megoldandó kérdést idejében felismerjük, legyen meg a szándék megoldásukra és az adott időpontban rendelkezésre álló eszközök felhasználásával, helyes döntéssel oldjuk fel a feszültségeket. A közvéleményt leginkább foglalkoztató kérdések három csoportba sorolhatók:

— a fatermesztés és fakitermelés műszaki fejlesztése,
— a vállalat- és munkaszervezés,
— végül — de nem utolsósorban — az erdőművelés körüli kérdések csoportja.

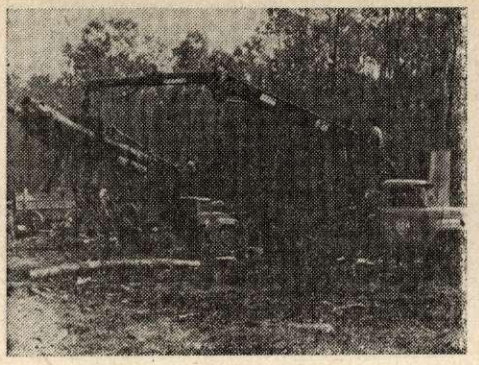

A kaposvári MEZŐGÉP 80 kNm-es daruja

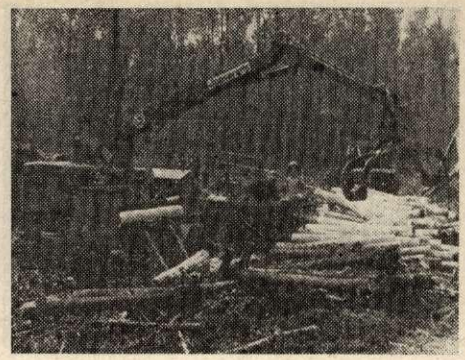

M—414 (W8—A) kérgezőgép

Az európai erdészeti gépgyártás — mind a szocialista, mind a kapitalista államokban — sajnos kevés olyan gépet gyárt, amely a mi lombos erdeinkben minden nehézség nélkül alkalmazható. Még nagyobb nehézségekbe ütközünk, ha ezekkel a gépekkel összehangolt műveletekből álló munkafolyamatokat vagy folyamatszakaszokat akarunk tervezni, ahogy ezt a sokat emlegetett folyamatgépesítés megkövetelné. Úgy látszik, hogy végre most kezdenek megjelenni azok a gépek, amelyek a mi igényeinknek és a munkaszervezési szempontoknak is jobban megfelelnek.

Ha visszagondolunk az utolsó 10 évben a műszaki fejlesztés terén elért eredményeinkre és tudjuk, hogy milyen a nemzetközi helyzet ezen a téren, akkor nincs okunk a szégyenkezésre, sőt még büszkék is lehetünk, de megelégedettek semmi esetre sem. Az egészséges türelmetlenség és az alkotókészség számos bizonyítékával szinte mindenütt találkozunk.

A vállalatszervezés terén több tiszteletre méltó kísérletnek lehetünk tanúi. Nemcsak azért kíséri ezeket nagy figyelem, mert az egész erdőgazdálkodás alakulására hatni fognak, hanem azért is, mert sok embernek alapvetően meg fogják változtatni a munkakörülményeit. Nem vitás, hogy olyan feladat ez, amellyel feltétlenül meg kell birkóznunk, ha nem akarunk lemondani a fejlődésről.

A munkaszervezés javítása munkánk minden területén elsőrendű feladatunk. *Ha vannak is már eredményeink, nagyon sok még a tennivaló is.*

A technikaváltás, a vállalat- és munkaszervezés egymással szorosan összefüggő, egymásra ható kérdéseit csak akkor tudjuk gyorsan megoldani, ha építünk a kollektív bölcsességre. A munkástól a felső vezetésig mindenkinek a tapasztalatát fel kell használni, ha ez csökkenti a siker kockázatát. Egyesületünk sok segítséget nyújthat ahhoz, hogy ebben a kérdéscsoportban is előrehaladjunk, az egyszerű ismeretterjesztéstől a tapasztalatcseréken és vitákon át, a konkrét javaslatok készítéséig.

A legnagyobb érzelmi viharokat kétségkívül az erdőművelés körüli kérdések váltják ki. Ezért választottuk a vándorgyűlés jelmondatául

„A fagazdaság alapja az erdőművelés"

mondatot, hogy ezzel is demonstráljuk, éppen itt, a Kisalföldön, a kérdés fontosságát. A Kisalföldön, ahol a Hanságban sok ezer köbméter fa áll olyan területen, ahol 20—25 évvel ezelőtt még nádasok voltak. Hirdetve és bizonyítva az erdészek alkotóerejét, szorgalmát és szaktudását.

EEGER—BEEVER (Morbark) traktoros aprító

Egri hasítógép

Egy megnyitó keretében lehetetlenség feltárni ennek a bonyolult és szerteágazó kérdéscsoportnak a részleteit. Ezért készítettük elő a pódiumvitát, amelyen mindenről szó lesz, amiről — jól látva a problémát vagy eltúlozva, indokoltan vagy indokolatlanul, de — beszélnek. Ezzel is demonstrálni szeretnénk, hogy mind az állami vezetés, mind az egyesület ismeri a közvéleményt foglalkoztató problémákat és keresi a megoldásokat. Nem szeretném, ha bárkiben az a gondolat ébredne, hogy az előrelátás hiánya miatt keletkeztek ezek a problémák. Mindannyian emlékezhetünk rá, hogy 5—10 évvel ezelőtt, mások voltak a problémáink, amelyeket végül is az 1978. évi párt- és kormányhatározatok rendeztek.

Ismeretes, hogy a társadalom fejlődése során új ellentmondások keletkeznek. Ennek vagyunk most tanúi az erdőművelés körüli kérdésekben is. Semmi esetre se lenne helyes, ha a felületi jelenségből kiindulva, két vagy több részre szakadna az erdésztársadalom és a viták vádaskodásba torkollnának.

Meg kell keresni a problémák *gyökerét*, higgadtan fel kell tárni az ellentmondások lényegét, mert csak így találhatjuk meg a helyes utat.

A nyugtalanság forrása lehet nosztalgia, de lehet a közösségért érzett felelősségtudat is. Mindenképpen szükséges azonban, hogy majd választ adjunk az erdészeket nyugtalanító kérdésekre. Éppen az ilyen összetett kérdések elemzésében nyújthat értékes segítséget az egyesület. Történelmi hagyományunk, hogy az erdőgazdálkodás időszerű kérdéseiről kialakult véleményeket összegezzük, elemezzük és olyan javaslatokkal segítjük megoldásukat, amelyek a társadalom rövid és hosszú távú érdekeit egyaránt szolgálják.

A rövid és hosszú távú érdekek közötti kompromisszumot megtalálni nem könnyű feladat. Nincs még egy olyan népgazdasági ágazat, ahol a rövid és hosszú távú érdek ellentmondása olyan élesen vetődik fel, mint nálunk. Az erdészek előtt nem ismeretlen ez az ellentmondás, mert a rendszeres erdőgazdálkodás kezdete óta az egész világon változatlan maradt az alapelv: *az erdőgazdálkodás tartamosságára kell törekedni.* Tehát a minimális követelmény az, hogy az évente kitermelt fatömeg mind mennyiségében, mind minőségében hosszú távon is változatlan legyen. A felszabadulás óta — hála elődeink jó munkájának — ezt a célkitűzést túlszárnyaltuk, mert a kitermelt fatömeg mennyiségében nőtt és értékében is nagyobb lett. Joggal mondhatjuk tehát, hogy bővített újratermelésre kell törekednünk.

Az azonban bizonyos, hogy problémáink gyakorlati megoldását keresve, nem szakadhatunk el a realitásoktól. Nem hagyhatjuk figyelmen kívül a világviszonylatban is feszült gazdasági helyzetet, a pártkongresszuson meghatáro-

zott gazdaságpolitika szellemében, a gazdaságirányítási rendszer keretei között kell cselekednünk. Meggyőződésem, hogy meg lehet találni az előbbieknek megfelelő megoldásokat. Nem elég feltárni a hibákat és ölbetett kézzel várni a felülről érkező csodát.

Mindenki a saját munkahelyén, a saját munkakörében többet vagy kevesebbet, de valamit tud tenni a hibák kiküszöbölése érdekében. Kérem egyesületünk minden tagját, hogy az egyesületben és munkahelyén is, ebben a szellemben dolgozzon.

Ezeknek a gondolatoknak a jegyében, az Országos Erdészeti Egyesület 1981. évi közgyűlését megnyitom.

Dr. Herpay Imre

Vezetőségi jelentés

Szakmánk, a magyar erdészet, sikeresen teljesítette az V. ötéves tervidőszak feladatait, és azon belül is a faellátási gondok miatt különösen nehéz, 1980. évi feladatait. Ez a körülmény, valamint az, hogy megszilárdult az ágazat 1979-ben kialakított, új minisztériumi szintű és területi (felügyeleti) irányítása, stabilizálta az ágazatban a dolgozók hangulatát, a közszellemet és derűlátó lélektani helyzetet teremtett a VI. ötéves terv feladatainak megkezdéséhez.

Ez a szilárd belső helyzet levette egyesületünkről azt a gondot, hogy távlati erdőgazdaság-politikai jellegű témákkal foglalkozzon a múlt évi, gödöllői közgyűlésünk óta eltelt hónapokban. E helyett azt tartottuk fő feladatunknak, amit a Magyar Szocialista Munkáspárt XII. kongresszusának határozata a következők szerint fogalmazott meg számunkra is: „A tömegszervezetek elsőrangú feladata, hogy változatos formában, minden réteghez eljutva, mozgósítsanak az időszerű politikai, társadalmi, gazdasági teendők jobb elvégzésére és képviseljék tagságuk érdekeit".

Az elmúlt 12 hónapi egyesületi munka szerves része volt annak a folyamatnak, amelyet az MSZMP KB titkárságának az MTESZ-ről és tagegyesületeiről 1977-ben hozott határozata indított el, és amelyet középtávú cselekvési programunk bontott több évre szóló konkrét feladatokra.

A cselekvési program tulajdonképpen az egyesületi alapszabályok második fejezetének konkrét időszakra, napjainkra konkretizált változata, amely fejezet rögzíti az egyesület célját és tevékenységének főbb területeit.

Az MTESZ alapszabályai, közgyűlési és elnökségi határozatai, a tagságunk igényeit tükröző, saját korábbi közgyűlési határozataink, továbbá a velünk szervezett kapcsolatban álló állami és társadalmi szervekkel (MÉM, MEDOSZ, FATE stb.) kötött együttműködési megállapodások jelentették az elveknek és dokumentumoknak azt az együttesét, amelyek társadalmi munkánk mozgásterét a beszámolási időszakban is kijelölték. Több-kevesebb következetességgel és ennek megfelelően, változó sikerrel igyekeztünk a követelményeknek megfelelni.

A vezető szervek munkája

Az egyesület elnökségének számára a tevékenység vezérfonalául azok az irányelvek szolgáltak az elmúlt hónapokban is, amelyeket a testület megválasztása után, 1979-ben tűzött ki önmaga elé. Ezek lényege az, hogy az egyesületi életet folyamatosan meg kell újítani, elevenebbé kell tenni a helyi csoportokba tömörült tagság és a vezető szervek közötti kapcsolatot, és ha lehetséges, új formákat kell felkutatni és elterjeszteni az egyesületi munkamódszerek terén. Ugyanis újra és újra felvetődő, indokoltnak tűnő kifogás

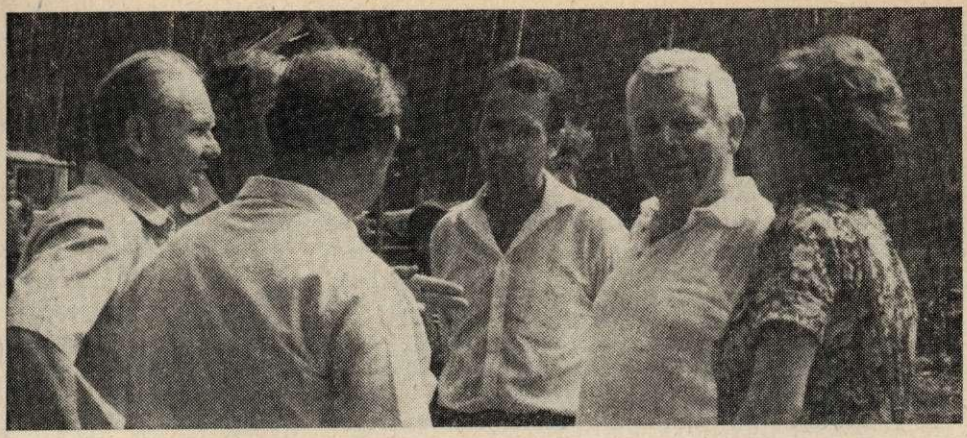

a tagság részéről, hogy nagyon sokak számára az egyesület „Az Erdő" című szaklap mellett mást nemigen nyújt, a tagság jelentős része csak nagyon ritkán jut el valamilyen egyesületi rendezvényre, kívülreked a közösségi életen.

Ebből kiindulva, az elnökség folytatta azt a gyakorlatot, ami szerint üléseire rendszeresen meghívja egy-egy helyi csoport, szakosztály vagy szakbizottság vezetőit, meghallgatja és megvitatja tájékoztatójukat a végzett munkáról, útmutatást ad a további egyesületi élethez és gyűjti, értékeli a pozitív és negatív tapasztalatokat. Az elnökségi tájékoztatóra való felkészülés az egyesületi egységek vezetőit is arra készteti, hogy kritikusabb szemmel értékeljék az elmúlt évek tevékenységét és összeszedettebben, céltudatosabban szervezzék a további munkát.

Ennek a megújítási szándéknak a jegyében hallgatta és vitatta meg az elnökség a székesfehérvári, a miskolci, a soproni, a tatabányai, a balassagyarmati helyi csoportot, továbbá a műszaki fejlesztési bizottság és a gépesítési szakosztály tájékoztatóját. Ugyanezt a célt szolgálta annak a kis tanulmánynak az elkészítése is, amelyet az elnökségi „ad hoc" munkabizottság állított össze *Rakonczay Zoltán* tagtársunk vezetésével „A szakmai társadalmi élet lehetőségei az egyesületben" címmel. (A tanulmány problémafeltáró jellegű volt, az új munkamódszerekre vonatkozó ajánlások kidolgozása még hátralevő feladat.)

Az információközvetítésre központi szinten is megfelelő gondot fordítottunk. Februárban *dr. Királyi Ernő,* a MÉM Erdészeti és Faipari Hivatal vezetője tartott tájékoztatást a választmány tagjai részére a magyar erdőgazdaság helyzetéről és feladatairól. Így a zömükben vállalati középvezetőként dolgozó választmányi tagjaink „első kézből" kaphattak közvetlen tájékoztatást szakágazatunk gondjairól, az előttünk álló feladatokról. Márciusban pedig *dr. Keresztesi Béla* akadémikus, az Erdészeti Tudományos Intézet főigazgatója tájékoztatta az elnökséget az ágazati kutatás helyzetéről, feladatairól.

A testületi kollektív egyesületi vezetés gyakorlatát jelentette az szakosztály- és szakbizottság-vezetők januári, budapesti tanácskozása és a helyi csoporttitkárok áprilisi, zalaegerszegi találkozója is. A szakosztályvezetők találkozója elősegítette egymás szándékainak, munkaterveinek megismerését, a párhuzamosságok felfedését, illetve a kapcsolódások, kooperációk létrehozását. Ennek a jó gyakorlatnak a nyomán a központi szakosztályok és bizottságok munkája tervszerűbb, összehangoltabb, eredményesebb, egymást kiegészítő és se-

gítő lett. Az általános állami-társadalmi igényekkel összhangban a szakosztályi rendezvények száma némileg csökkent, de nőtt a hatásfokuk, fokozódott véleményfeltáró és gondolkodásformáló, szellemi vitaközösségi jellegük, erősödtek az emberi kapcsolatok.

Az országos vezetőség és a helyi csoportok közötti kapcsolat szorosabbra fűzését mozdította elő a helyi csoporttitkárok zalaegerszegi találkozója is. Ezen kötetlenül, nyíltan, baráti légkörben vitattuk meg közös dolgainkat, fő feladatainkat, a jelentkező gondokat. Negatív jelenség viszont (aminek az egész egyesületre kiterjedő, hátrányos hatását nehéz lemérni), hogy a közös megállapodásokat sok mindenben nem követi a közös cselekvés, a következetes végrehajtás. E helyen is hangsúlyozni kell a helyi csoportok operatív vezetőinek hatalmas felelősségét az egyesület egészének eredményes működése, hatékonysága szempontjából. A jó helyi vezetők kiválasztása viszont a tagság felelőssége.

A vezető szervek munkájáról szóló jelentés végén szükséges megemlíteni az egyesület budapesti titkárságának a tevékenységét. Ezen a téren sajnos az elmúlt év során sem javultak a munkafeltételek, változatlanul helyszűkében vagyunk és adminisztrációs létszámhiánnyal küzdünk. Az igen eredményes munkát végzett *Lovas Lajosné* egyesületi titkár nyugállományba vonulása után, a szintén kitűnő munkaerőt jelentő *Winter Károlyné* kapott megbízást a titkári teendők ellátására. Azonban pillanatnyilag két főállású adminisztratív dolgozó hiányával és egy gyesre készülő munkatársunkkal nézünk az állandóan növekedő feladatok elé. Reméljük, hogy az MTESZ kilátásba helyezett, új elhelyezésén belül, titkárságunk helyiséggondjai is enyhülni fognak, ami nemcsak az egész ország területére kiterjedő ügyintézésünk feltételeit javítja majd, hanem a szakosztályok, szakbizottságok és országos jellegű rendezvényeink feltételeit is.

Szervezet, létszám, pénzügyi helyzet, „Az Erdő", központi rendezvények

Egyesületünk taglétszáma (erdészeti mikológiai és faanyagvédelmi társaságunk tagjaival együtt) a helyi csoportok bejelentése alapján, 5492 fő. Ez némileg (140 fővel) kevesebb a múlt évinél. A csökkenés sajnálatos, de előre látható következményként, az egyéni tagdíj jelentős megemelése nyomán várható volt, elsősorban nyugdíjas kollégáink körében.

A tagság szervezetileg 34 helyi csoportba tömörítve vesz részt az egyesületi életben. Ezek a következők: bajai, balassagyarmati, budakeszi, debreceni, egri, gödöllői, győri, gyulai, kaposvári, kecskeméti, keszthelyi, mátrafüredi, miskolci, nagykanizsai, nyíregyházi, pécsi, sárospataki, soproni, szegedi, székesfehérvári, szolnoki, szombathelyi, tamási, tatabányai, veszprémi MN, veszprémi MÉM, visegrádi, zalaegerszegi, Pest megyei termelőszövetkezeti, budapesti MÉM, budapesti ERTI, budapesti ERDÉRT, budapesti MN, budapesti erdőrendezőségi helyi csoportok.

Helyi csoportjaink, saját vezetőségük irányítása alatt működve, nagyfokú önállóságot élveznek munkaprogramjaik meghatározásában. A vezetőség által a taglétszám és a tanúsított aktivitás függvényében, rendelkezésükre bocsátot keret erejéig, önálló pénzgazdálkodást is folytatnak mindazokon a helyeken, ahol megfelelő állami bázisintézmény vagy MTESZ-szervezet ennek lebonyolítását lehetővé teszi. Ebben az évben összesen 415 500 forint áll helyi csoportjaink rendelkezésére, természetesen a pénzkezelésre, pénzgazdálkodásra vonatkozó állami és MTESZ-rendelkezések szigorú betartása mellett (reprezentáció stb.).

Annak érdekében, hogy helyi csoportjaink programalkotási szabadsága mel-

lett is biztosítsuk az egyesület egészének szellemi és cselekvési egységét, a több éves, jól bevált gyakorlatunknak megfelelően, ebben az évben is három kiemelt munkatervi feladat lebonyolítását tűzte ki valamennyi, arra alkalmas egyesületi szervezeti egység elé az országos elnökség (kollektív döntés-előkészítés, előzetes megbeszélés alapján). Ezek a következők:

1. A termelőszövetkezeti erdőgazdálkodás és az ott dolgozó erdészeti szakemberek helyzete, a gazdálkodás fejlesztésének lehetőségei.
2. A vadgazdálkodás távlati irányelveinek (1980—1990) széles körű társadalmi megvitatása.
3. A vállalati VI. ötéves terv készítésének támogatása, különös tekintettel a szociálpolitikai fejezet kidolgozására.

A feladatok kitűzésének indokolásától és a végrehajtás kívánatos módszereinek részletezésétől e helyen eltekintünk, mivel a feladatokkal kapcsolatban részletes végrehajtási útmutatót adtunk ki a helyi csoportok, szakosztályok vezetői számára, és a végrehajtás mikéntjét a csoportok titkáraival a zalaegerszegi találkozónkon is megbeszéltük. A kiemelt feladatok végrehajtási határideje július vége volt, tehát az eredményeknek a közgyűlést követő napokban kell jelentkezniük. Azt azonban, hogy az elnökség szándékának megfelelően szaktársainkat mennyire tömegesen vonták be az egyes témák megvitatásába az egyes helyi csoportoknál, maga a tagság tudja leginkább megítélni, illetve számonkérni vezetőitől.

Ajánlottuk helyi csoportjainknak azt is, hogy az említett három kiemelt feladat munkálása mellett ne hagyják abba azokat a korábbi években indított és több-kevesebb sikerre vitt társadalmi munkaakcióinkat, mint az „Erdők napja" megrendezése a tanulóifjúság számára, a pályakezdő fiatalok patronálása, a nyugdíjas kollégákkal való törődés, a természet- és környezetvédelem erdészeti feladatainak felkarolása stb.

Helyi csoportjaink változatos, színes, értékes munkájáról hónapról hónapra tájékoztatást adunk lapunknak, „Az Erdő"-nek, „Egyesületi közlemények" című rovatában.

Testületünk komoly szervezeti gondjaként említjük meg, hogy az utóbbi időben több javaslatot is kaptunk újabb helyi csoportok alakítására vonatkozóan. Ezek alapján úgy látszik, hogy főként az erdőfelügyelőségi dolgozók és az államigazgatásban tevékenykedő kollégák, valamint az egyre szaporodó létszámú termelőszövetkezeti erdészeti szakemberek bekapcsolása az egyesületi életbe nem kielégítő.

De kaptunk javaslatot arra nézve is, hogy egyik-másik korábbi államerdészeti centrumban hozzunk létre újra helyi csoportot, arra való hivatkozással, hogy a nagy földrajzi kiterjedésű erdőgazdaságok központtól távol élő dolgozói csak igen nehezen tudnak bekapcsolódni a központ tájékán intenzifikálódó egyesületi életbe, illetve kimaradnak abból. A gond az, hogy ilyen kisebb csoportok számára nem tudjuk megteremteni az önálló élet pénzügyi feltételeit, mert az egyéni tagdíj kevés erre. Az állami bázisvállalatok igazgatói pedig nem támogatják ezeket a törekvéseket (jogi tagdíj fizetésével sem), mert a vállalati kollektíva egységének megbontásaként tekintik. Másik oldalról viszont szorít bennünket az egyesülettel szemben érdektelenné váló kollégák lemorzsolódásának veszélye.

Az egyesületi élet másik alappillérét központi szakbizottságaink és szakosztályaink tevékenysége jelenti. (A szakbizottságokat az elnökség hívja létre és működteti meghatározott feladatok megoldása céljából. A szakosztályok létrehozását a tagság egy-egy rétege kezdeményezi, valamely szakterület fejlesztésének társadalmi támogatása céljából.)

Jelenleg a következő szakbizottságaink működnek: ellenőrző bizottság (ennek fenntartását alapszabályaink is előírják és vezetőjét a közgyűlés választja meg), ifjúsági bizottság, műszaki fejlesztési bizottság, „Az Erdő" szerkesztő bizottsága (ennek elnökét is a közgyűlés választja meg), szervezési és propagandabizottság, szociálpolitikai bizottság.

Szakosztályaink a következők: erdészeti gazdaságtani, erdészeti gépesítési, erdészeti kereskedelmi, erdei vasutak, erdőművelési, erdőhasználati, erdőrendezési, erdővédelmi, erdőfeltárási, „Erdők a közjóért", erdészettörténeti, rendszerszervezési, fatechnológiai, vadgazdálkodási, termelőszövetkezeti szakosztály. Ezek mellett működik még az erdészeti mikológiai és faanyagvédelmi társaságunk három szakosztállyal és két belső szakbizottsággal. Ezeket is önálló egyesületi egységként számításba véve (az utóbbi két belső bizottságot nem számítva, melyekhez hasonlóan alegységek más szakosztályok keretében is működnek, pl. az erdőhasználati szakosztály keretében az erdei melléktermék szakcsoport) azt mondhatjuk tehát, hogy egyesületünkben 25 szakosztály és szakbizottság működik. Ezek névleges taglétszáma összesen 726 fő, illetve a mikológiai társaságé külön 200 fő. Azért nevezzük névlegesnek ezt a számot, mert egyes tagtársaink több szakosztálynak is tagjai, de mindegyiknél számításba vannak véve. Másrészt sajnos azért is névleges ez a létszám, mert a szakosztályok, s bizottságok többségében szép számmal szerepelnek olyan tagok, akik csak a statisztikát gyarapítják, de már huzamos idő óta (sőt egyesek soha) nem vesznek részt a közös munkában. Ugyanakkor sokan érdeklődnek vállalatok, intézmények dolgozói közül, hogy miként juthatnának be az egyik vagy másik szakosztályba. A szakosztályok, bizottságok személyi állományának felfrissítése, részben megfiatalítása és ezáltal a munka lendületesebbé tétele, egyik komoly szervezeti gondunk. Mindemellett bizottságaink, szakosztályaink nagy többsége rendszeresen és jól dolgozik, amint azt a szaklapunkban megjelent havi közlemények, valamint azok a rövid összefoglalások is tükrözik, amelyek a közgyűlési jelentés egyik további fejezetében találhatók.

Érdemes külön megemlékezni legfiatalabb szakosztályunkról: a termelőszövetkezeti szakosztályunkról. Ezt az egységünket a múlt évben hoztuk létre, mert éreztük, hogy a mezőgazdasági termelőszövetkezetek többnyire földrajzi elszigeteltségben, szétszórtan dolgozó és sajátos problémákkal küzdő szaktársainknak nagy szükségük van a szervezeti összefogásra, olyan fórumra, ahol a szektorukra jellemző gondokról közvetlen eszmecserét folytathatnak. A

konkrét munka megindulása óta eltelt háromnegyed év azt bizonyítja, hogy helyesen értékeltük az ezen a téren fennálló társadalmi igényeket: a termelőszövetkezeti erdészeti-faipari szakemberek nagy érdeklődéssel és örömmel reagáltak a toborzó szóra és tömegével jelentkeztek a szakosztályban való részvételre. Az új szakosztály agilis (de a főhivatás vonalán ugyancsak leterhelt) vezetőire kezdetben záporoztak a feldolgozandó feladatokra, témákra vonatkozó javaslatok. Ma már négy munkabizottságba szervezve folyik a témák céltudatos, átgondolt munkába vétele; ezek: a szociálpolitikai, a gazdaságpolitikai és közgazdasági, a szakmai továbbképző és a rendezvény-előkészítő — tájékoztató bizottság.

Ha helyi csoportjaink vezetői komolyan veszik az idei, 1. számú kiemelt munkatervi feladatunk végrehajtását, és ha az új szakosztályunk lendületes munkakezdését hasonló következetes folytatás is követi, akkor bizonyosak vagyunk abban, hogy nemsokára, talán már a jövő esztendőben, komoly társadalmi javaslatokkal járó összegezést végezhet egyesületünk a termelőszövetkezeti erdőgazdálkodás helyzetéről, problémáiról, a továbbhaladás útjáról-módjáról, beleértve mindebbe természetesen a szektorban dolgozó tagtársaink sorsát is.

Szükséges megemlíteni „Az Erdő" szerkesztő bizottságának tevékenységét is, mégpedig szoros összefüggésben működésének tágyával, az immár 116. évfolyamában járó szakfolyóiratunkkal. A 36 tagú szerkesztő bizottságban (amint az a lapban is olvasható) szakmánk majd minden rétege képviselve van, így jelentős számban a vállalati, üzemi dolgozók is. A bizottság rendszeresen ülésezik és nagyon gondosan, aprólékosan megvitatja a számok tartalmát, laptervét. Emellett helyi csoportokkal közösen megbeszélték a lap, a szakirodalom szerepét ágazatunk fejlesztésében és a lappal szemben támasztott gyakorlati követelményeket. Így bátran leszögezhetjük, hogy a szerkesztő bizottság minden tőle telhetőt megtesz, hogy a tagság igényeit kielégítse.

Több panasz érkezett a lap terjesztésével kapcsolatban. Egyesek arra panaszkodtak, hogy ismételt reklamációjuk ellenére sem kapták meg a lapot több hónapon keresztül. Más helyről meg arról kaptunk értesítést, hogy már több éve a temetőben nyugvó, néhai tagtársunk változatlanul kapja a lapot, az ismételt lemondás ellenére. A terjesztés megjavítása ügyében intézkedést tettünk, melynek nyomán remélhetőleg lényegesen csökkenni fog a jogos reklamációk száma.

Tartalmi, szakmai munkánkról jelentést téve megemlítjük, hogy országos jellegű megmozdulásunk alig volt a beszámolási időszakban, összhangban az erre vonatkozó és pénzzel, idővel való takarékosságra ösztönző, állami instrukciókkal. Szélesebb szakmai köröket mozgatott meg az a tudományos tanácskozás, amelyet a MÉM kívánságára rendeztünk (a MÉM—EFH-val közösen) a múlt év augusztusában Budapesten, a 68. OMÉK (Országos Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Kiállítás és Vásár) keretében, a „Tudomány napja" alkalmával, „A fagazdaság műszaki fejlesztésének időszerű feladatai" témakörben. (A tanácskozás részletes anyaga „Az Erdő" 1981/1. számában található.) Ez a rendezvényünk a témával érintett több szakosztályunk és szakbizottságunk közös produktuma volt.

Azt az országos jellegű ankétot viszont, amelyet „Az erdőgazdálkodás, valamint a környezet- és természetvédelem kapcsolata" témában, Budapesten áprilisban rendeztünk, a MÉM—EFH és az OKTH támogatásával, kizárólag az „Erdők a közjóért" szakosztályunk hozta tető alá. Témájának időszerűségén, szemléletformáló értékén túlmenően, ez a nagy érdeklődéssel kísért tudományos ankétunk azért is jelentős volt, mert szakosztályi rendezvényeink közül egyedül ez segítette pénzbevételhez egyesületünket, ami a jelenlegi szűkös helyzetünkben ugyancsak ránk fért. Követendő példa ez más szakosztályok számára is!

Országos jellegűnek tekinthető a legutóbbi, júliusi rendezvényünk, az „Erdőrendezési napok" is, amely szintén tagságunk nagyobb tömegét mozgatta meg, mégpedig nemcsak földrajzi, hanem szellemi értelemben is. Erdőrendezési szakosztályunknak ez a rendezvénye azért is fontos és időszerű volt, mert az állami szervek programjában most szerepel napirenden az erdőrendezés távlati fejlesztése.

Nem járt sok ember összegyűjtésével, mégis sokakhoz eljutott szociálpolitikai bizottságunk kezdeményezése: egy kérdőíves felmérés, amelyben a szakma különböző rétegeit kérdezték meg arról, hogy véleményük szerint: milyen szakkérdések foglalkoztatják leginkább a szakközönséget; milyen módon lehetne mozgósítani szellemi tartalékainkat; hogyan lehetne fejleszteni az anyagi és erkölcsi ösztönzési rendszert; milyen módon lehetne tovább javítani a munkahelyi közérzetet? Továbbá: mit tehet a munkahely és az egyesület a nyugdíjasok foglalkoztatása, anyagi és emberi támogatása érdekében; hogyan határozzák meg az egyesület szakmai érdekvédelmi feladatát; szükségesnek tartják-e a szakmai etika megfogalmazását; s milyen egyéb javaslataik lennének? A bizottság eddig a kérdések felére beérkezett válaszokat dolgozta fel statisztikailag. A feldolgozásokat megküldük a MÉM—EFH vezetőjének, remélve, hogy a szakmai közvélemény feltárásával is elő tudjuk segíteni az ágazat vezetésének bonyolult, felelősségteljes munkáját. Megküldtük továbbá a MEDOSZ főtitkárának azzal a szándékkal, hogy az OEE és a MEDOSZ elnöksége által kötött együttműködési megállapodás keretében ezzel is segítsük a szakszervezetnek az értelmiség körében kifejtett rétegpolitikai és érdekvédelmi munkáját.

Központi jellegű rendezvényünk volt az a kis bensőséges jellegű emlékünnepség is, amelyet az elnökség rendezett májusban Budapesten, a Farkasréti temetőben *Bund Károly* sírjánál, halálának 50. évfordulója alkalmából. Bund Károly példátlan hosszú időn, 30 éven keresztül (1900—1930) volt az egyesület titkára és az évforduló alkalmából az egyesület által 1933-ban állított szép síremlékének felújításával és ünnepi megemlékezéssel igyekeztünk érdemes egyéniségét megmenteni az elfeledéstől.

Ugyanilyen célból szorgalmaztuk a helyi állami és társadalmi erőkkel karöltve a nagy Alföld-fásító: *dr. Kiss Ferenc* erdőmérnök Győr-Sopron megyében, Szilsárkány községben levő szülőházának agrártörténeti emlékké nyilvánítását és ilyen minőségben (erdészettörténeti) való megmentését. Ma már remény van arra, hogy ezeket az erőfeszítéseket siker koronázza és jövőre, jeles elődünk halálának 30. évfordulójára, a műemlékmentési és emlékparklétesítési akció befejezést nyer.

Szervezeti életünk köréből végsőként, de nem utolsósorban pénzügyi helyzetünkről teszünk jelentést a közgyűlésnek. Idei, 1981. évi költségvetésünkben 2 805 000,— Ft bevétel, 2 627 500,— Ft kiadás, és ennek megfelelően, 177 500,— Ft bevételi többlet van előirányozva. A szerény mértékű bevételi többlet azonban könnyen redukálódhat zérusra, sőt kiadási többletre is, ha bevételeink nem a terv szerint alakulnak. A bevételek 56%-a származik az egyéni tagdíjakból és egyesületi rendezvényekből, 44%-a pedig jogi tagdíjakból. Erre az arányra azért érdemes rámutatni, mert néha hallani innen-onnan olyan véleményt, ami szerint az egyesület az állami vállalatokon élősködik és elenyésző mértékben gondoskodik a saját erőből való fenntartásáról. Az viszont kétségtelen, hogy az állami vállalatok és szervek, termelőszövetkezetek és más pártoló tagok támogatása nélkül lényegesen visszább kellene fogni tevékenységi körünket. Ezért ezen alkalommal is meleg köszönetünket fejezzük ki az egyesületnek nyújtott támogatásért és kérjük azt a jövőre nézve is. Külön köszönetet mondunk az ERDÉRT Vállalat vezérigazgatójának azért a jelentős összegért, amellyel „Az Erdő" című szaklapunk megjelenését támogatta, mivel a nyomdaköltségek egy év alatt igen magasra emelkedtek. A lap minisztériumi támogatása egyébként már teljesen megszűnt (a MÉM-lapok dotációs igényének hasonló mértékű felszökése miatt), a lapot kizárólag egyesületünk tartja fenn, nagyobb részben az egyéni, kisebb részben a jogi tagdíjakból.

Költségvetésünk kiadási oldalán a legmagasabb tétel a szaklap megjelentetése, ami az összes kiadás 40%-át teszi ki. A személyi kiadások és megbízási díjak 37%-ot, a fenntartási kiadások 23%-ot jelentenek. Amint korábban már említettük, az utóbbi két tételből 415 500 forintot juttatunk vissza a helyi csoportoknak, önálló működésük biztosítása céljából. Így a tagság (a szaklappal együtt) többet kap vissza, mint amennyit az egyéni tagdíjjal befizet.

Május—június hónapban az MTESZ revizori vizsgálatot is végzett egyesületünknél, s ennek során gazdálkodásunkat és a bizonylati fegyelmet kifogástalannak találta.

Bel- és külföldi kapcsolatok

Egyesületünk a napi munkája során számos szervvel, intézménnyel kerül munkakapcsolatba. Legtermészetesebb és legközvetlenebb kapcsolataink a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztériummal, annak Erdészeti és Faipari Hivatalával, az erdőgazdaság és az elsődleges faipar vállalataival, oktatási és kutatási intézményeivel állnak fenn, továbbá a Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetségével (MTESZ) és annak egyes tagegyesületeivel. E kapcsolatok annyira köznapi, gyakorlati munkakapcsolatok, hogy részletezésük túlságosan hosszúra nyúlna. Ehelyett két olyan témát említünk meg, amely már kapcsolatrendszert jelent a különböző szervek között, amelybe egyesületünk is szervesen tartozik.

Az egyik az MTESZ elnökségének abból a határozatából fakad, amelyet az MSZMP XII. kongresszusának határozatából a szövetségre háruló feladatok végrehajtása érdekében hozott, és amelyben feladati súlypontokat képezett a társadalmi munka számára. A kiemelkedő fontosságúnak ítélt öt kérdéscsoport között szerepel az agrártermelés ipari hátterének biztosítása is, közelebbről e téma társadalmi úton való feltárása és a fejlesztés előbbre vitele. *Dr. Kovács Imre* MÉM-miniszterhelyettes elvtárs vezetése alatt működő MTESZ-bizottságban képviseletet kapott egyesületünk is, és *dr. Szepesi László*, ERTI-főigazgató-helyettes tagtársunk által vezetett erdészeti és elsődleges faipari albizottság már le is tette az asztalra a munka első eredményét, „Az anyagi-műszaki ellátással szemben támasztott igények" című tanulmányát.

Az MTESZ munkája az új vezetőség irányítása alatt politikusabbá és következésképpen politikailag súlyosabbá vált. Csak örülhetünk annak, hogy szakágazatunk fejlesztésének gondjai is belekerülnek azokba a javaslatokba, amelyeket majd ez az egyre nagyobb közéleti súllyal rendelkező szövetség az államirányítás legfelső szintjére eljuttat.

A másik témakör az MTESZ mellett az ágazati szakszervezettel: a Mezőgazdasági, Erdészeti és Vízügyi Dolgozók Szakszervezetével (MEDOSZ) hozott szorosabb, időszerű munkakapcsolatba bennünket. Ez a problematika: *a műszaki-gazdasági értelmiség helyzete.* A téma világszerte, így a szocialista táboron belül és hazánkban is előtérbe került. Főként azért, mert a műszaki-gazdasági fejlődés felgyorsulása, illetve kívánatos felgyorsítása ráirányította a figyelmet az értelmiségnek a társadalmi fejlődésben korunkban betöltött szerepére, amit még fokoz az a körülmény is, hogy az értelmiség aránya a társadalmon belül az utóbbi negyedszázadban rohamosan növekedett és igen számottevővé vált.

A témával politikai síkon foglalkozott az MSZMP XII. kongresszusa is, érintette a magyar szakszervezetek XXIV. kongresszusa és a MEDOSZ XXV. kongresszusa is. Utóbbira egyesületünk is meghívást kapott, aminek köszönettel eleget tettünk és előzetes véleményünket a MEDOSZ-hoz eljuttattuk. Közvetlenül érintette azonban egyesületünket az a tény, hogy a MEDOSZ elnöksége ez év júniusi ülésén napirendre tűzte az ún. értelmiségi határozata végrehajtásának, a végrehajtás tapasztalatainak megvizsgálását. (Az ún. értelmiségi határozat teljes címe: A MEDOSZ központi vezetősége 1977. november 16-i ülésének állásfoglalása az értelmiség helyzetéről és a körükben végzett szakszervezeti munka feladatairól a MEDOSZ-hoz tartozó ágazatok területén.) A szakszervezeti elnökség munkáját segítettük azzal, hogy műszaki értelmiségünk néhány gondját közvetlenül elmondtuk februárban a szakszervezet vezető tisztségviselőinek, majd ezt követően a MEDOSZ erdészeti szakosztályának ülésén is. Továbbá rendelkezésre bocsátottuk a szociálpolitikai bizottságunk

által készített, és már megemlített anyagokat. Számunkra is segítséget nyújtott mindebben az a tény, hogy rendelkezésünkre állt az az előterjesztés, amelyet az MTESZ vezetősége készített az országgyűlés ipari bizottsága számára (annak 1980. novemberi ülésére) a műszaki értelmiség helyzetéről.

Ebbe a témakörbe illik az is, hogy a Munkaügyi Minisztérium felkérésére az MTESZ tanulmányt állít össze a művezetők helyzetéről, problémáiról és ehhez az összeállításhoz egyesületünk is hozzá kíván járulni, tekintettel arra, hogy tagtársaink jelentős része művezetőnek minősíthető közvetlen munkahelyi vezető, illetve műszaki vezető. Ebben az ügyben reprezentatív felmérést kívántunk végezni, ezért több tagsági vállalatot és helyi csoportot megkerestünk. Sajnálatos, hogy több vállalatvezető a beosztottaknak széles körét érintő szándékunkat szóra sem méltatta. Ennek ellenére a beérkezett anyagból elkészítjük saját javaslatainkat.

Bízunk abban, hogy a központi szintű OEE—MEDOSZ-kapcsolatok fejlődése, rendszeressé válása fokozatosan átterjed a vállalati-intézményi szintre is, és ennek nyomán mind többet elérünk azokból a célokból, amelyeket a múlt évben kötött együttműködési megállapodásban magunk elé tűztünk. Annál inkább szükséges ennek a megállapodásnak az életre keltése, mert úgy tűnik, hogy egyesületi munkánkban a műszaki-gazdasági témák mellett egyre nagyobb súlyt fognak kapni a társadalmi-szociológiai témák: *saját réteghelyzetünk vizsgálata, feltárása, az adatok rendelkezésre bocsátásával a szociálpolitikát irányító állami és társadalmi szervek munkájának elősegítése.* Ez a tevékenységünk valóban az alapszabályokban célul tűzött szakmai érdekvédelem gyakorlati megvalósítását jelentené.

Belföldi kapcsolataink köréből említést érdemel egy új kezdeményezés: a Természettudományi Ismeretterjesztő Társulattal (TIT) történt kapcsolatfelvétel. A kezdeményezés a TIT részéről indult el azzal, hogy egyesületünk is meghívást kapott a TIT Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Választmányának az együttműködő szervek képviselőivel, 1980 novemberében, Budapesten folytatott megbeszélésére. A megbeszélés összefoglalóján a választmány elnöke, *dr. Soós Gábor,* MÉM-államtitkár megállapította, hogy mind az értelmiség, mind a munkások körében új stílusú és új tartalmú ismeretterjesztésre van szükség és ebben a különböző társadalmi szervek együttműködésének nagy szerepe van. Ezt követően már egy erdőgazdasági TIT-rendezvényre is sor került januárban Szolnokon, a TIT Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Választmányának tájértekezletére, amelyet a MÉM—EFH és a Nagykunsági EFAG

közreműködésével rendeztek meg. Majd egyesületünkben megbeszélést folytattunk februárban *dr. Antal Andrással*, a TIT országos elnökségének főmunkatársával és tisztáztuk együttműködésünk lehetséges formáit, feltételeit. Helyi csoportjaink titkáraival pedig az áprilisi zalaegerszegi tanácskozásunkon megállapodtunk abban, hogy a csoportok szakmai továbbképző programját tetszésük szerint kibővítik a TIT által kínált előadásokkal és erre irányuló igény esetén megszervezik OEE-rendezvényként a TIT-előadásokat. A kezdeményezés érdekes és hasznos, azonban értesüléseink szerint OEE helyi csoport vonalon eddig még nem terjedt el a TIT ismeretterjesztő munka.

Belföldi kapcsolataink mellett eléggé kiterjedt kapcsolatokat tartottunk fenn a beszámolási időszakban is baráti külföldi erdészeti egyesületekkel. A kölcsönös megállapodás keretében meghívást kapott közgyűlésünkre és ahhoz kapcsolódóan a külföldi vendégek számára szervezett szakmai programra a szovjet, a bolgár, a lengyel, a csehszlovák és a német demokratikus erdészeti egyesület. Nyugati országokból a német *Deutscher Forstverein* (össz-szövetségi) és a *Nordwestdeutscher Forstverein* (tartományi), az osztrák *Burgenlandischer Forstverein* és a *Steiermarkischer Forstverein* küldöttei, Jugoszláviából a *Szlovén Erdészeti Egyesület* küldöttei érkeznek vándorgyűlésünkre. Saját küldötteink ugyanezekben az országokban vesznek részt valamely szakmai rendezvényen. Említést kíván ezek közül a *Pannonia '81* jugoszláv—osztrák—magyar határmenti hármas erdésztalálkozó, amely már a baráti szakmai együttműködés szép hagyományává nemesedett és amelyet ebben az évben Ausztriában, Burgenlandban bonyolítottak le négy kiküldöttünk részvételével. Az említetteken túlmenően, még ebben az évben mikológiai és faanyagvédelmi társaságunk vezetője részt vesz az Olaszországban megrendezésre kerülő IX. európai mikológiai kongresszuson.

Helyi csoportjaink összesen 15 fő kiutazását és 19 fő meghívását állították munkatervbe erre az évre szocialista országok és Jugoszlávia viszonylatában. (A nyugati tőkés országokba irányuló utazások központi terve tartalmazza a helyi csoportok részéről történő kiutazásokat is.) Csoportos szakmai utazást szervez (a korábbi évekhez hasonlóan) az „Erdők a közjóért" szakosztály, a résztvevők saját költsége terhére Bulgáriába és ugyanilyen alapon bonyolított le Jugoszláviába csoportos szakmai társasutazást szombathelyi csoportunk, a baráti *Szlovén Erdészeti Egyesület* vezetőinek messzemenő támogatásával és helyi szervezésével.

Végül, de nem utolsósorban, szükséges megemlítenünk, hogy külföldi erdészeti egyesületek felkérésére mi is szerveztünk szakmai tanulmányutakat részükre hazánkban. Így a *Nordwestdeutscher Forstverein* 30 fős csoportja májusban bonyolított le hétnapos tanulmányutat, a *Steiermärkischer Forstverein* 55 fős (erdész-méhész) csoportja háromnapos tanulmányúton vett részt hazánkban júniusban. Augusztusban a nyugatnémet, Schotten székhellyel működő *Hessische Landesforstschule* erdészképző iskola 50 növendékének hatnapos tanulmányútjának lebonyolítására került sor. Ezen az úton is köszönetet mondunk mindazon tagtársainknak, akik a vidéki programok szervezésében segítséget nyújtottak. Munkájuk elsőrendű egyéni egyesületi munkának tekintendő, hiszen közreműködésükkel nemcsak az ország és az egyesület bevételeit gyarapították, de hazánk jó hírét is terjesztették, növelték az irántunk nemegyszer fenntartásokkal és előítéletekkel élő külföldiek körében.

Király Pál

A központi szakbizottságok munkája

Az *ellenőrző bizottság* munkája során tájékozódott az elnökségi, választmányi határozatok végrehajtásáról. Megállapította, hogy „Az Erdő" c. lap a határozatok széles körű publicitását biztosítja, bár nyomdatechnikai okok miatt hosszú az átfutási idő. Segíti a helyi csoportok informáltságát az is, ha az elnökségi összekötők jól funkcionálnak. A helyi csoportok, szakosztályok munkatervében az egyesületi határozatok végrehajtása tükröződik. Értékelte az 1980. évi költségvetési tételek teljesítését, részt vett az 1981. évi költségvetés összeállításában. A takarékos gazdálkodás, a jogi tagdíjak szinkronba hozatala, illetve az egyéni tagdíjak emelése a bevételek és kiadások rövid távú egyensúlyát biztosítják. Az MTESZ új költségtervezetének és elszámolásának első éve volt az elmúlt év, a rendszer további finomítása feltétlenül követelmény. Az egyesület kapcsolatát a többi MTESZ-szervezettel, illetve a külső társadalmi szervekkel, jónak ítélte. A VI. ötéves terv előkészítésében, megvitatásában az egyesület kellő súlyát és szerepét nem érezte, ezt feltétlenül pótolni kell.

„Az Erdő" szerkesztő bizottsága minden negyedév harmadik hónapjának első csütörtökén megtartotta rendes ülését. Ezen bírálat alá vette az időközben megjelent lapszámokat és kialakította a szerkesztési programot. Ezen túlmenően, szeptemberben kerekasztal-konferencián igyekezett konkretizálni az erdő- és vadgazdálkodás összekapcsolásának feladatait. Októberben széles körű megbeszélést szervezett Mátrafüreden a szakirodalom feladatairól az erdőgazdálkodás fejlesztésében. Decemberben szakértők meghívásával konferenciát tartott a számítástechnika helyzetének, fejlesztési irányának megvitatására a magyar erdőgazdaságban. Májusban hasonló rendezvényen vitatta meg a műszaki fejlesztési bizottsággal és a termelőszövetkezeti szakosztállyal együttműködve a termelőszövetkezeti erdőgazdálkodás legfontosabb kérdéseit. Még ez évben Zalában tervez hasonló jellegű megbeszélést. A márciusi rendes ülését Sopronban, kihelyezetten tartotta meg az egyetem könyvtárában, ezzel is felhívni kívánta a szakemberek figyelmét az ott felhalmozott szellemi kincsre. Valamennyi rendezvényen a fő törekvés az volt, hogy a helyi csoportok és a szerkesztő bizottság közötti kapcsolatot továbbfejlesszük, kiemelve „Az Erdő" egyesületi szerepét és jellegét.

A műszaki fejlesztési bizottság a tervében szereplő témákat vitatta meg. Az új szabályozórendszer műszaki fejlesztésre gyakorolt hatásának vizsgálatát

technikai problémák miatt, szeptemberről decemberre halasztotta. Az érdeklődés miatt és a vélemények közvetlen hasznosítása érdekében a vitát 1981 februárjában zárta le. Az egyesület elnöksége az elmúlt év decemberében vizsgálta meg a bizottság és az új vezetőség munkáját. Alapos megvitatás után, a bizottság további munkáját szükségesnek ítélte. Idén márciusban több szakosztály képviseletével vitára került a kutatási eredmények gyakorlati hasznosítása. A javaslatot az elnökségi ülés használta fel. A májusi kerekasztalkonferenciát a termelőszövetkezeti erdőgazdálkodás problémáiról és megsegítéséről a tsz-szakosztállyal, a szerkesztő bizottsággal és a mátrafüredi helyi csoporttal közösen szervezte meg a bizottság. Az idei tervben szerepel még a műszaki fejlesztés gyakorlati kérdéseinek konkrét vállalatnál történő megvitatása és az ágazat műszaki fejlesztésére kialakított koncepciók véleményezése. Terven felül, külön kijelölt résztvevőkkel készült írásos értékelés a hét évvel korábban a bizottság által kidolgozott „Műszaki fejlődésünk helyzete és fő feladataink" című tanulmányban foglaltak megvalósításáról.

A szervezési és propagandabizottság a múlt év augusztusa óta végzett munkája során a propagandafeladatok jobb ellátása érdekében, újjáalakította és bővítette a bizottság propagandarészlegét a helyi csoportok propagandafelelősei bevonásával. A propagandisták közreműködésével összeállította és az elnökség decemberi ülésén vitára bocsátotta „Az egyesületi propaganda helyzete és feladatai" c. tanulmányt. Részt vett az OMÉK '80 sajtó- és propagandamunkájában, melynek keretében szeptember 2-án, a műszaki fejlesztési bizottság, az erdőhasználati, az erdőművelési, a gépesítési és a fatechnológiai szakosztály közreműködésével, a kiállítás konferenciatermében nagy érdeklődéssel kísért tudományos tanácskozást szervezett. Közreműködött a termelőszövetkezeti szakosztály megalakításában, az „Erdők napja" országos rendezésében, a tavaszi BNV vásárdíjak odaítélő munkájában. Áprilisi ülésén megtárgyalta az egyesület propagandahelyzete és feladatai témakörben az elnökségi határozatból eredő feladatokat, és beindította az egyesületi propaganda középtávú programját. Szervezte *Bund Károly*, egyesületünk nagy emlékezetű, 30 éven át volt titkára halálának 50. évfordulója alkalmából a Farkasréti temetőben levő síremléke felújítását és a május 21-i emlékünnepséget.

A szociálpolitikai bizottság, az MSZMP XII. kongresszusa határozatai végrehajtásához kapcsolódva, 1980 nyarán néhány fontos kérdésben véleményt kért az egyesület különböző szintű tisztégviselőitől. A feltett kérdések visszatükrözték a bizottság 1980 májusában történt elnökségi beszámoltatásával kapcsolatban elhangzott vitát is. A választ adó tisztségviselők a szakma minden szintjét képviselték. Ezenkívül 15 mikrofelmérés összesített anyagát is megkapták, amely egy-egy helyen 5—15, esetenként több kolléga véleményét is tükrözte. *A vélemények feldolgozása útján nyert fontosabb tapasztalatok:* 1. Nagyon sok szakembert foglalkoztat a nyereségcentrikus gazdálkodás és az erdő bővített újratermelésének összehangolása. 2. A szellemi tartalékok feltárása és hasznosítása a mi szakmánkban is lehetséges és szükséges. Ennek legeredményesebb módszere, ha mindenki tudásának, képességeinek megfelelően, azon a helyen dolgozik, ahol a legtöbbet tudja adni a kisebb és nagyobb közösségnek. Nagy szellemi tartalékot képviselnek a fiatalok. Célszerű az eddiginél bátrabban megbízni őket önálló feladattal. A nyugállományba vonult, nagy tudású szakemberek tapasztalatainak nagyobb mértékű hasznosítása is nagy szellemi tartalék. 3. A szakma és a népgazdaság hosszú távú érdekeit visszatükröző, differenciált anyagi és erkölcsi ösztönzést általában helyeslik, ezért hosszabb idő (egy-egy tervciklus) eredményének értékelését célszerű legfontosabb mércének tekinteni. 4. Javul a műszakiak közérzete, ha javul a

vezetők és a beosztottak kapcsolata, ha nagyobb tért hódítanak a jó vezetési módszerek, ha példamutatás lesz jellemző minden vezető emberi magatartásában, ha bátrabban és nyíltabban, őszintébben lép fel a vezetés és a kollektíva a visszahúzó erőkkel és a fegyelmezetlenkedő személyekkel szemben. 5. Többen mozgalmat sürgetnek a nem kielégítő anyagi körülmények között élő, idős és gyakran beteg kollégák helyzetének javítására. Sokan úgy érzik, hogy addig is, amíg erre a célra az állam nagyobb anyagi erőt tud biztosítani, a szakma is többet tehetne. 6. Egyesületünktől a műszakiak sajátos szakmai érdekvédelmet igényelnek. Elfogadják, hogy a MEDOSZ az egész szakma érdekvédelmi szerve, ezen belüli rétegpolitikai munka magasabb szintű ellátásához azonban szükség van az évszázados múltú szakmai tudományos egyesület közreműködésére. 7. A választ adók többségének véleménye szerint a szakmai etika része a társadalmi etikának, a szakma jellege miatt azonban az átlagosnál nagyobb felelősség terheli a műszakiakat. Az erdővagyonnal való gazdálkodásban az átlagosnál nagyobb mértékben kell figyelembe venni a jövő érdekeit.

Az oktatási és közművelődési bizottság az utolsó közgyűlés óta sokat foglalkozott a szakemberstruktúra kérdésével, a technikusminősítés új rendjével kapcsolatos tervezettel (MM, MTESZ felkérésére), a tanulók és a gyakorlati szakemberek találkozóinak felújításával. Folyamatban van — munkabizottság révén — a vadászati szakemberhelyzet és -oktatás jelenlegi gyakorlatának elemzése, az erdőhasználati szakosztállyal közös programként a fahasználati terminológia kiegészítése, illetve korszerűsítése. A Gemenci ÁEVG és annak helyi csoportja vendégszeretetét élvezve, már megtartotta — most nyolcadszor — az oktatással, továbbképzéssel foglalkozó szakembereink továbbképzés jellegű, kétnapos ankétját. Folyamatos feladat a különböző szintű oktatási intézmények azonos tárgyat oktató tanárainak konzultációja. A következő időszakban kiemelt „A komplex szakember-gazdálkodás és annak oktatási-továbbképzési összefüggései" című téma. Nagyon fontosnak vélik a jelenleginél jobb koordinációt, gyorsabb ügyintézést, javasalataikra egyértelmű reagálást.

A központi szakosztályok munkája

Az erdőművelési szakosztály elsősorban arra törekszik, hogy elősegítse a fatermesztés jelentőségéhez méltó értékelését és az integrált fagazdaságban való célszerűbb és felelősségteljesebb illeszkedését. Ezt a célt szolgálta a vad-

gazdálkodási szakosztállyal együtt tartott, kétnapos tanulmányút és szakosztályülés, melyen az erdei vadkár sokat vitatott kérdéseire közösen keresték a választ a két szakosztály tagjai.

Az erdőhasználati szakosztállyal együtt, hasonló fórumon került sor — *dr. Majer Antal* és *dr. Herpay Imre* előadásai után — az erdőhasználat és az erdőművelés között fennálló feszültségek okainak, a jobb együttműködés lehetőségeinek és módjainak feltárására. A gépesítési és az erdővédelmi szakosztály, valamint az oktatási bizottság egyes rendezvényeibe is bekapcsolódott a szakosztály. A szűkebb szakmai tevékenység keretén belül két szakosztályülésre került sor. Az egyiken a szaporítóanyag-termesztés volt napirenden, a másik a természetes felújítás helyzetével és fokozásának lehetőségeivel foglalkozott. Az előadásokat és a vitát szakmai bemutató követte a Pilisi Állami Parkerdőgazdaság területén. Az említett célokat szolgálja majd a Heves megyei „Műszaki napok" keretében, Egerben sorra kerülő „Erdőművelési napok" és a pályakezdő szakemberek bekapcsolása az egyesületi munkába.

Az erdőhasználati szakosztály keretében végzett munkát az V. és VI. ötéves tervek ágazati feladatai határozták és határozzák meg. Míg az V. ötéves ágazati terv a fafeldolgozás fejlesztését állította előtérbe, addig a VI.ötéves terv ágazatunkban a fahasználati munkák korszerűsítését, az üzemtervi fakitermelési lehetőségek realizálását tűzte ki fő célul. Ezen elvárások szellemében foglalkozott a nyárfakitermelés gépesítésében alkalmazott géprendszerek értékelésével, a fahasználati szabványok korszerűsítésével, az erdőművelési és fahasználati érdekek egyeztetésével. Rendezvényeire minden esetben meghívott olyan szakembereket, akik országos szinten is elismert művelői az adott témának.

A szabványok korszerűsítését tárgyaló rendezvényre — annak súlyának megfelelően — meghívták a Magyar Szabványügyi Hivatalt, a bányászokat, a TÜZÉP ES-t, a Papíripari Vállalatot, az ERTI-t és az ERDÉRT Vállalatot.

A véleményekről és a kialakult állásfoglalásokról az illetékes irányító szerveinket tájékoztatta. A jövőben továbbra is ágazati feladatokból adódó és a szakma közérdeklődésére számot tartó kérdésekkel kíván foglalkozni. Így többek között: a fahasználati munkarendszerek egységesítésével és a fahasználati technológiával; a termelőszövetkezeti erdőgazdálkodás korszerűsítésével, együttműködésben az állami erdőgazdaságokkal.

A gépesítési szakosztály öt ülést tartott. Ebből hármat Budapesten, kettőt vidéken. Továbbá háromnapos külföldi tanulmányúton vett részt Szlovákiában. Az 1780. évi OMÉK alkalmából a „Tudomány napja" rendezvényen a szakosztályvezető „A gépesítés korszerűsítése" címmel előadást tartott; 1980. november 20-án, a szakosztály a gödöllői „MÉM Műszaki Intézet" munkáját tanulmányozta; 1981. március 23-án, Budapesten, megvitatta az ERTI-ben és az egyetemen végzett gépesítési kutatások helyzetét és további feladatait; 1981. április 22-én, a Zalai EFAG lenti fűrészüzemének műszaki megoldásait tanulmányozta; 1981. május 25—27-én Szlovákiában, Besztercebánya, Rózsahegy, Turócszentmárton, Zólyom környékén az erdészeti munkáknál alkalmazott, legújabb gépekkel és technológiákkal ismerkedettt; 1981. június 25-én, megvitatta az MTESZ számára készített „Az anyagi-műszaki ellátással szemben támasztott igények az erdőgazdaság és az elsődleges faipar vonatkozásában" c. tanulmányt. Az elnökség 1980. december 10-én, megvitatta a szakosztály tájékoztatóját az utóbbi 10 év munkájáról és annak eredményességéért elismerését fejezte ki. Az üléseken a szakosztály tagjainak legalább 80%-a minden alkalommal részt vett (22—25 fő) és a vitába is bekapcsolódott azok 50—60%-a.

Az erdőrendezési szakosztály 1980. szeptember 4—5-én, Zamárdiban rendezte meg a harmadik fakészletfelvételi versenyt. Másnap szakosztályi értekezleten értékelték a versenyt, utána *Szentkuti Ferenc* „Választékcsoport-tervezés statisztikai elemzéssel" címmel tartott érdekes előadást. A december 18-i szakosztályi ülésen *dr. Bán István* tartott előadást „Az Erdészeti és Faipari Információs és Irányítási Rendszer, a rendszerben adódó erdőrendezési feladatok" címmel. Az előadás után az 1980. évi munkát értékelte és az 1981. évi munkatervet ismertette a szakosztály elnöke. Az április 9-i, szakosztályi ülésen *dr. Gál János* tartott előadást „Nyárfatermesztésünk fejlesztése" címmel. Július 2—3-án, Szegeden rendezte meg a IV. országos erdőrendezési napokat, amelynek témája „A termelési rendszerek az erdőgazdálkodásban" volt.

Az „Erdők a közjóért" szakosztály a múlt évi közgyűlés óta két alkalommal ülésezett, melynek célja a szakosztálymunka megszervezése, az elmúlt év eredményeinek értékelése, illetve a következő munkaterv kialakítása volt, a feladatok lebontása szakosztálytagokra vagy munkabizottságokra. A szakosztályon belül három munkabizottság dolgozott, a következő témákban: a vonalas létesítményekkel kapcsolatos erdészeti feladatok; a környezetvédelemhez kapcsolódó erdészeti feladatok; a táj fogalmi meghatározása, a tájvédelem tartalma és megvalósítása. Feltáró tanulmányok készítésével és közkézre adásával a munkabizottságok tevékenységüket befejezték.

A tájvédelem szakanyagát az egyesület vezetősége további hivatalos felhasználásra a MÉM Erdészeti és Faipari Hivatalnak továbbította.

További témák feltárásán dolgozik még két munkabizottság: az erdei vizek rendezése; az erdő közjóléti szerepének érvényesítésével kapcsolatos, eddigi eredmények értékelése és a továbbbi célok. Két alkalommal került sor a helyi csoportokkal közösen, kihelyezett szakosztályülésre. A Kisalföld, Hanság, Szigetköz, térségében a közjóléti és környezetvédelmi tevékenységet, a Mezőföldi Állami Erdő- és Vadgazdaság területén pedig a Velencei-tó vízminőségvédelméhez fűződő erdészeti feladatok eredményeit és további terveit, valamint a vadászerdőkön keresztül a vadgazdálkodás távlati célkitűzéseit ismerte meg. 1980 őszén Szlovákiába és a Lengyel-Tátrába látogatott azzal a céllal, hogy megismerje annak turisztikai feltárását, berendezését, és előkészítés alatt áll 1981 őszére a bulgáriai tanulmányút, mellyel Szófia, a Vitosa- és a Rila-hegység nevezetességeit, erdészeti vonatkozású értékeit keresi fel.

Az erdőfeltárási szakosztály 1980 novemberében kétnapos, helyszíni bejárással egybekötött ülést tartott a Nyugat-magyarországi Fagazdasági Kombinát területén, a vendéglátó erdőgazdaság közreműködésével a közelítőnyomok helyi kialakítási gyakorlatának, a Kőszegi-hegység erdőfeltárásának tanulmányozására. 1981 februárjában, Budapesten tartott szakosztályülésen az V. ötéves tervidőszak erdőfeltárási eredményeit tárgyalta meg, majd a VI. ötéves tervidőszak feladatait vitatta meg. Vitaindítóként foglalkozott a szakosztály az útfenntartás, -korszerűsítés és -beruházás problémakörével, különös tekintettel azok pénzügyi vonatkozásaira. Júniusban a Magyar Néphadsereg veszprémi erdőgazdasága területén az erdőfeltárás helyszíni tanulmányozásával egybekötött szakosztályülésre került sor.

Az erdészeti gazdaságtani szakosztály négy témával foglalkozott az elmúlt év során. Szolnoki ülésére meghívta az újonnan alakult termelőszövetkezeti szakosztály tagjait, ahol behatóan elemezték a termelőszövetkezeti erdőgazdálkodás helyzetét és fejlesztési irányait. A vitában kialakult közös álláspont feltehetően hozzájárult az e téren fennálló elvi problémák tisztázásához. Aktuális tényként vitatta meg az 1980-ban érvénybe lépett erdőfenntartási finanszírozás elméleti kérdéseit és továbbfejlesztésének kívánatos irányát. Tekintettel arra, hogy a VI. ötéves ágazati tervben előirányzott, dinamikus fejlesztés kulcskérdése az export fokozása, a szakosztály — meghívott előadó közreműködésével — megtárgyalta a fakülkereskedelem helyzetét és javításának lehetőségeit. Végül kihelyezett szakosztályülés keretében — több meghívott gazdasági vezető bevonásával — részletesen tanulmányozta az erdőgazdaság közgazdasági tevékenységének teljes keresztmetszetét azzal a céllal, hogy a tapasztalatcsere révén az élenjáró módszerek elterjedését segítse.

Az erdészeti kereskedelmi szakosztály és az ERDÉRT helyi csoport tevékenységét egybehangoltan alakította és alakítja ki. 1980 augusztusától a napjainkig terjedő időszakban témakiválasztásuknál arra törekedtek, hogy az ágazat megoldásra váró problémáit vitassák meg, valamint a gazdasági életünket meghatározó, VI. ötéves terv feladatait tárgyalják meg. Ugyanakkor aktívan közreműködtek (és működnek) a Közgazdasági Társasággal, rendezvények keretében. Tevékenységi körük változatosabbá tétele érdekében ankét keretében ismerkedtek meg a TEK-vállalatok működésének tapasztalataival.

A jövőt illetően: a termelőszövetkezeti erdőgazdálkodással, és az ott dolgozó szakemberek helyzetével, valamint a gazdálkodás fejlesztésének lehetőségeivel, kívánnak behatóan foglalkozni. Az év hátralevő részében tevékenységüket az éves munkatervük szerint kívánják folytatni.

Az erdővédelmi szakosztályban értékelték az elmúlt időszakban végzett feladatokat és az erdészeti növényvédelem időszerű problémáit tárgyalták meg. A feladatok közt legfőbb az erdővédelmi szakemberek (szakmérnökök, szaktechnikusok) összefogása és szakmai fejlődésük biztosítása volt. Ennek érdekében tapasztalatcseréket rendeztek. Ilyen volt július 11—12-én a Felső-tiszai EFAG területén megtartott, bemutatóval egybekötött tapasztalatcsere, melyen mintegy 70—80 szakember vett részt. Ennek során a jelenlevők a baktalórántházi erdészetnél és a derecskei csemetekertek növényvédelmi munkáinak (károsítók elleni vegyszerezési technológiák) részletes ismertetésén és bemutatásán vettek részt. A szakosztály vezetőségi tagjai a beszámolási időszakban az egyetemen és a soproni erdészeti szakközépiskolában — a miniszteri rendelettel előírt — szakmai továbbképzés szervezésében, a beiskolázás sikeres teljesítésében és az oktatás munkájában is közreműködtek.

Az erdei vasutak szakosztályának egyik feladata volt a Közlekedési Múzeummal karöltve, megmenteni a már veszendőbe menő történelmi jelentőségű erdei vasúti emlékeket. Másik feladat volt keresni az utat a történelmi hagyományokkal rendelkező erdei vasutak megmentésére, ahol lehetett, s ahol még lehet, erdei vasutainkat a közjólét szolgálatába állítani. Így sikerült több erdei vasút közjóléti keretből történő rekonstrukciója. A helyzet nehéz. Sok az ellenvélemény. Ennek ellenére szép eredményeket ért el a szakosztály és továbbra is azon dolgozik, hogy megmentse a meglevő erdei vasutakat, sőt, ahol lehetséges, újak építésével segítse a természetszeretők kirándulását erdőségeinkben.

A rendszerszervezési szakosztály két rendezvényére került sor a beszámolási időszakban. A november 26-án, Sopronban rendezett ülés témája: „Kis számítógépek szerepe a számítástechnikában és felhasználói gyakorlatban" volt. A kézi és az asztali számítógépek robbanásszerű piacra kerülése — olcsó áron és igen kényelmes működtetési tulajdonságokkal — a mindennapi gyakorlat számára tette elérhetővé a számítástechnikát. Az előadást és a számítógépes bemutatót az erdészeti és faipari szakemberek nagy száma hallgatta végig. Február 17-én, Budapesten rendezett összejövetel témája az Erdészeti és Faipari Információs és Irányítási Rendszer (EFIIR) koncepciójának ismertetése volt. A számítástechnika ágazati fejlesztésének — keretet és célkitűzést adó — koncepcióját kívánták bemutatni, azt társadalmi fórumon is megismertetni és bírálat alá venni. A rendszerszervezési szakosztály kéri az OEE elnökségének támogatását a számítástechnikai kultúra terjesztésére szervezett tanfolyamok indításához.

A fatechnológiai szakosztály tevékenyen részt vett az OMÉK „Tudomány napja" alkalmával rendezett tanácskozáson. A szakosztály vezetője itt és a budapesti helyi csoportnál előadást tartott a műszaki tervezés szerepéről az ágazat fejlesztésében. Május hónapban igen eredményes és élénk kihelyezett szakosztályülés volt a Somogyi EFAG barcsi gyáregységében. Ezen a fagazdasági üzemek energiagazdálkodási kérdései kerültek megvitatásra. Júliusban Szegeden tartottak kihelyezett ülést a furnértermelés kérdéseinek és fejlesztésének megvitatására. Tervbe vették még a Pilisben a parkerdőgazdálkodás és a fafeldogozás összehangolásának lehetőségeivel kapcsolatos vitát. Egy év végi szakosztályülést Budapestre terveznek, melyen a szakosztályon belül is megvitatásra kerül a beruházások, fejlesztések, műszaki tervezések kérdése.

Az erdészettörténeti szakosztály két szakosztályi ülést rendezett: október 21-én Nagykanizsán és március 24-én Budapesten. A szakosztályüléseken előadások hangzottak el, továbbá Nagykanizsán a szakosztály tagjai megtekinthették a helybeli múzeumnak azokat a termeit, amelyekben 1982-től állandó erdészeti-vadászati-természetvédelmi kiállítás rendezését tervezik. A kiállítás forgatókönyvének elkészítésében a szakosztály egyes tagjai közreműködtek. Megkezdték az 1982-re tervezett budapesti erdészettörténeti nemzetközi konferencia előkészítését. Ez már kb. egy éve folyamatban van, és az eddigi jelentkezések alapján a várt mértékűnek ígérkezik. Eddig több országból 38 résztvevő jelentkezett, akik közül 23-an előadási szándékukat is jelezték.

Az erdészeti mikológiai és faanyagvédelmi társaság feladatának tekinti a faanyagvédelemmel és a nagygombák ismeretével kapcsolatos ismeretterjesztő és tudományos munkát. E célból 19 előadóestet rendezett, amelyeken az átlagos résztvevői szám 20 felett volt. Az időszak alatt két tanulmányutat szerveztek. 1980 őszén az ERTI gödöllői arborétumát, 1981 májusában pedig a csévharaszti természetvédelmi területet tanulmányozták, szakvezetéssel. Június 2-án gombamérgezési kerekasztal-találkozón tárgyalták meg Miskolcon a helyi és meghívott budapesti orvosokkal a gyilkosgalóca-mérgezés csökkentésének lehetőségeit. A társaság tagjai részt vesznek a Magyar Tudományos Akadémia egyik kutatótémájában, az országos gombatérképezési munkában. Az 1980. évi jelentésüket az Akadémia elfogadta és a további anyagi támogatást biztosította. Együttműködik a Kertészeti Egyetemen működő gombaszakoktatási bizottsággal és az általa rendezett tanfolyamok előadói a társaság tagjai.

A bizottságok és a szakosztályok vezetői

Az ellenőrző bizottság jelentése

Egyesületünk az alapszabályainak megfelelően dolgozott az elmúlt évben is, és ez teljesen megegyezett az MTESZ célkitűzéseivel. Az egyesületi munka alapját az (évről évre kiadásra kerülő) éves munkaterv határozta meg. Megállapíthatjuk, hogy az egyesület munkáját jól koordinálta ez a munkaterv és ez egyben biztosította azt is, hogy munkája az alapszabályokban rögzítettek szerint történjen.

Az átfogó munkaterv az ellenőrző bizottság feladatát, éves munkatervét is tartalmazza. Alapvető célunk volt, hogy ellenőrizzük az alapszabályok betartását, az egyesületi munka társadalmi jellegének továbbfejlesztését, az egyesületi pénz- és vagyongazdálkodás szabályszerűségét, az egyesületi fegyelem megőrzését.

Az elmúlt évi munkánk során is többször értékeltük azt, hogy az egyesületi munka társadalmi jellege mennyiben biztosított. A demokratikus szellemű munkavégzés jól tükröződött a központi szakbizottságok, szakosztályok és a helyi csoportok munkájában is. Az éves munkatervbe felvett feladatokat szinte maradéktalanul teljesítettük. Ezt jól szolgálta az is, hogy a helyi csoportok, a központi szakosztályok, szakbizottságok munkája jól egymásra épült. A magunk részéről is megerősítjük azt, hogy a helyi csoportokban végzett eredményes munka nagyban elősegítette az egyesületi munka hatékonyságát, eredményességét.

Vizsgáltuk az elmúlt évben azt is, hogy a rendezvények *látogatottsága, az érdeklődés* milyen volt. Elmondható, hogy a jó témamegválasztás, a gyakorlati élet problémáit is ismerő előadók témája megfelelő számú és érdeklődő közönséget vonzott. Továbbra is sok az olyan „protokolláris" jellegű előadói meghívás, amelyet viszont megfelelő érdeklődés nem kísért. A nagy helyi távol-

ságok is sokszor nehezítették a rendezvények sikerét, bár meg kell mondani, hogy a gazdálkodó szervek vezetői technikailag, anyagilag minden esetben segítették a helyi rendezvények sikerét.

A helyi csoportok kapcsolata az MTESZ más, területi szerveivel is eredményesen alakult. A területi szervekben az érdekek képviselete biztosított. A helyi csoportok pénzügyi gazdálkodásában a takarékosság megfelelően biztosított, a nemzetközi kapcsolataik az MTESZ-előírásoknak megfelelően alakultak. Szabálytalanságot sem az ellenőrző bizottság, sem az MTESZ területi ellenőrzései nem állapítottak meg.

Az elmúlt években többször — az egyesületi pénz- és vagyongazdálkodás keretében — foglalkoztunk a *jogi és egyéni tagdíjfizetés* rendjével. Az elmúlt évi közgyűlési határozat tagdíjemelésre vonatkozó része eredményesen végrehajtásra került. Az egyesületi *pénz- és vagyongazdálkodás* tartalmasabb, szélesebb fogalom a szűkebb értelemben vett jogi és egyéni tagdíjfizetésnél. E munkánk keretében már az 1981. évi költségvetés összeállításának során vizsgáltuk azt, hogy a rendelkezésre álló pénzeszközök lehetővé teszik-e a célok eléréséhez szükséges anyagi alapot. Vigyáztunk a költségekkel való takarékosabb gazdálkodásra, s figyelemmel kísértük a pénz- és vagyongazdálkodás összes tendenciáját.

A tételes, részletes számszaki ellenőrzést az MTESZ illetékes osztálya elvégezte. A dokumentációs vizsgálat pozitív megállapításai jól tükrözik azt a lelkiismeretes, becsületes munkát, amelyet a választott tisztségviselők, illetve a főhivatású munkatársaink végeznek.

Az 1980. évi költségvetés végrehajtásáról szóló, rövid összefoglaló elején szükséges ismertetni, hogy az MTESZ-nél, illetve annak tagegyesületeinél, 1980-ban lépett életbe az *új gazdálkodási rend.* Az alapelvként jelentkezett, hogy a rendezvényekről kalkulációt kell készíteni, ezeknek a költségét úgy kell tervezni, hogy fedezze az egyesület és a szövetség általános költségeit is.

Az 1980. évi költségvetést *2220/ezer Ft bevétellel és 2052/ezer Ft kiadással* terveztük. Ténylegesen bevételünk a tervnek megfelelően realizálódott, míg kiadásainkban minimális megtakarítást értünk el. A *bevételek* részletes számbavételéből megállapítható, hogy ebből a jogi tagdíj 60,9%, az egyéni tagdíj 25,8, míg a rendezvények bevétele 17,3% volt. Ez utóbbi összege évről évre emelkedett. Az egyesületi tagdíjfizetési morál általában jó, a jogi és egyéni tagdíjak az előírt mértékben és időben befolytak. Bevételeinket 100 ezer Ft-tal (4,0%-kal) csökkentette az 1979. évről áthúzódó rendezvények költsége.

Az új együttműködési szerződések jórészt megkötésre kerültek, a jogi tagdíjak szükségszerű arányosítása, felemelése jótékonyan hatott egyesületünk pénzgazdálkodására. A sikeres együttműködésért ezúton is köszönetet mondunk.

Az egyes *kiadási rovatok* tényszámának a tervszámmal való összehasonlítása mutatja legjobban azt, hogy a költségek újszerű gyűjtésében nem volt tényszámunk. A *„személyi jellegű"* működési költségek összege nem érte el a tervezettet. A tervezett költségekkel való takarékos gazdálkodás mutatja, hogy nem „bázisszemléletű" volt gazdálkodásunk, hanem a takarékosság, az ésszerűség kereteiben kívánjuk költségeinket fedezni. A *„fenntartási"* jellegű költségek tervezett számát a tényszám szinte pontosan fedte. Nőtt a központilag teljesített kiadásokhoz való egyesületi hozzájárulás mértéke, összege. A *„működési költségek"* között rendezvényekre elszámolt élelmezési költség egy kicsit nőtt. Nőtt továbbá „Az Erdő" című szaklapunk kiadási költsége a nyomdai költségemelkedés miatt, valamint az állami támogatás megszűnése folytán, és így nekünk kell finanszírozni.

Év végi *pénzmaradványunk* összege a biztonságos 1981. évi gazdálkodást lehetővé teszi.

Az előzőekben részletezett megállapítások alapján jelenthetjük a közgyűlésnek, hogy

— az egyesület működése az alapszabályokban foglalt előírásoknak megfelelő;
— az egyesület pénz- és vagyongazdálkodása az előírtaknak megfelel;
— az ellenőrző bizottság fegyelmi ügyet nem tárgyalt;
— munkánk végzését tagtársaink mindenütt és mindenkor segítették.

Dr. Ébli György

Szövetségi felszólalás

Megtisztelő feladatom a Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége Országos Elnöksége nevében köszönteni a közgyűlést. Engedjék meg, hogy kivételesen ne az egyesületi életről szóló beszámolóhoz szóljak hozzá. A kitűnő beszámoló szerényen szól az elért eredményekről, reálisan tárja fel a problémákat. A beszámolóban leírt értékeléssel egyetértve, a továbbiakban néhány, a szövetség életében fontos eseményről szeretnék rövid tájékoztatást adni.

A szövetség XIII. tisztújító közgyűlésére készül. Ennek előkészítéseként, valamennyi tagegyesület és területi szervezet közgyűlést tartott, e sorozat az önök tavalyi, gödöllői közgyűlésével indult és néhány hete zárult le. Általános tapasztalat, hogy a közgyűléseken nagy aktivitás nyilvánult meg. A konstruktív vitákban reális helyzetértékelés született, a felszólalások többsége a jövővel, a megoldandó feladatainkkal foglalkozott. Sokan sürgették szellemi tartalékaink jobb kihasználását, egyértelműen megnyilvánult az egyesületekbe tömörült értelmiség tenniakarása, tettrekészsége. Általános igényként fogalmazódott meg az egyesületek együttműködésének kiszélesítése és elmélyítése. A szövetség országos elnöksége júniusi ülésén, értékelte a közgyűlési tapasztalatokat, ezekből ragadtam ki néhány, általánosan jellemző vonást.

Néhány napja pártunk Politikai Bizottsága jelentést vitatott meg a Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetségének munkájáról, határozatában kijelölte a következő évek legfontosabb tennivalóit. Nagy örömünkre szolgál és megtiszteltetésnek tartjuk, hogy ilyen magas politikai testület foglalkozott munkánkkal, erre korábban nem volt példa.

A Politikai Bizottság határozata rövid időn belül közlésre kerül a Pártéletben és központi lapunkban, a Műszaki Életben, ezért most csak néhány javaslatot ragadok ki a tevékenységünk teljes spektrumát átfogó elemzésből. Egyébként

a mai közgyűlés az első alkalom, ahol nyilvános tájékoztatást adhatunk erről az igen fontos dokumentumról.

A Politikai Bizottság megállapította, hogy a szövetség és az egyesületek alapvetően teljesítik feladataikat, a munka, különösen a párt XII. kongresszusát követően, tudatosabbá, tervszerűbbé, gyakorlatiasabbá vált, jobban kapcsolódott a gazdasági feladatokhoz. A továbbiakban ennek a gyakorlatiasságnak az erősítése lesz egyik alapvető feladatunk. Ez nem csak rajtunk múlik, ezért meghatározó a Politikai Bizottságnak az a megfogalmazása, hogy az irányító szervek a döntések előkészítésében és megvalósításában tervszerűen és következetesen támaszkodjanak az egyesületek és a szövetség véleményező, javaslattevő munkájára, különösen a távlati tervezésben és a központi fejlesztési programok előkészítésénél.

A tervszerű és következetes együttműködés feltétele, hogy szövetségünk — más társadalmi szervekhez hasonlóan — kapcsolódjék az állami és társadalmi szervek munkájához, kapja meg a munkájához szükséges információkat. A szövetség oldaláról fontos feltétel az egyesületek közötti együttműködés szervezése és erősítése, céltudatos egyesületközi tevékenység kialakítása. Ez teljesen összecseng az egyesületi-területi közgyűléseken megfogalmazott igényekkel. Fel kell készítenünk a műszaki értelmiséget a megnövekedett feladatokra, feladatunk a szaktudás gyarapítása, az információellátás javítása, a szemléletformálás.

Az idő rövidsége miatt csak egyetlen részletet emelek még ki a Politikai Bizottság állásfoglalásából, a teljes anyag feldolgozása a közgyűlés és az azt követő időszak feladata lesz.

Felesleges is talán ebben a körben említeni, az egyesületek tagjai önként, nem elismerésre várva végzik társadalmi munkájukat, mozgatórugójuk az a hivatástudat, amelyről *Királyi* elvtárs beszélt. Mégis igen fontos a politikai dokumentumnak az a felszólító mondatban fogalmazott mondata, miszerint az egyesületekben végzett eredményes munka kapja meg a társadalmi munkának járó elismerést.

Az egyesületek tagsága, köztük az Országos Erdészeti Egyesület tagsága, eddig is aktív és kezdeményező volt ebben a társadalmi tevékenységben. Azt kívánom, hogy a következő években, ha lehet, még aktívabb és kezdeményezőbb munkával járuljanak hozzá a XII. kongresszus határozatának, a VI. ötéves terv céljainak, legfontosabb társadalmi-gazdasági feladatainak megvalósításához. Erre gondolva kívánok eredményes munkát a mai munkaközgyűlésnek.

Dr. Jéky László

Gondolatok a Kisalföld erdőgazdálkodásáról

A Kisalföldi EFAG jelenlegi szervezete 1953 áprilisában alakult és kisebb belső változásokkal ebben a formában gazdálkodik ma is. Kezdetben öt erdészet és egy műszaki erdészet látta el a termelési feladatokat, majd a Hanság lébényi medencéjében folyó nagyszabású erdősítési munkák irányítása szükségessé tette 1960-ban az észak-hansági erdészet megszervezését.

A Kisalföldi EFAG ma 32 172 ha területen gazdálkodik. Ellátja ezenkívül — mint a megyében alakult erdőgazdasági társulás gesztora — közel 12 000 ha, más szektorok tulajdonnában levő erdő szakmai irányítását is. Az erdőgazdaság központja Győrben van. A város ma az ország egyik legdinamikusabban fejlődő települése, lakosainak száma 130 000 fő. A folyók vize teszi lehetővé a hansági erdők öntözését és teremt kedvező termőhelyet a szigetközi nyárasok, füzesek részére. A vállalat erdőterületei a Kisalföld és a Dunántúli-Középhegység erdőgazdasági tájcsoportba tartoznak.

Kisalföldi homok

Az erdőgazdaság területéből 4230 ha esik ebbe a tájba. A változó talajviszonyokat mutatja, hogy a területen megtaláljuk a terraszkavicsot, a különböző minőségű futóhomokot és a vályogosodásnak induló homokot is. A laza, meszes, szélsőségesen száraz termőhelyek jellemző növénye a pusztai és a kunkorodó árvalányhaj. A nedvesebb, jobb vízháztartású homokon tömegesen jelenik meg a boróka és alkot állományt erdeifenyővel, illetve szigetszerű előfordulásban természetes erdőtípust hazai nyárral és nyírrel. A felszabadulás után új lendületet kapott a futóhomok megkötése, ennek nyomán alakultak ki a fiatal és rudas korú fenyvesállományok.

Kemenesalja

A Dunántúl északnyugati felében, a Hanság és a Rába, valamint a Rába és a Marcal között terül el ez az erdőgazdasági táj, melyhez 4460 ha erdőterület tartozik. A viszonylag száraz klíma és a magasabb hőmérséklet következtében itt a cseres tölgyesek képeznek zonális társulást. A táj idősebb erdőállományainak jelentős része sarj eredetű, hiányos záródású. A könnyen telepíthető és jól sarjadó akác teret nyert itt olyan területen is, ahol nem mutatott kielégítő fejlődést. Az állományok átalakítása során a fafajcserét többnyire lombelegyes fenyővel hajtottuk végre.

Szigetköz

Erdőgazdasági táj a Kisalföld medencéjének északi részén, a Mosoni-Duna és a Nagy-Duna által bezárt területen, folyami hordalékra épül fel. Gazdaságunk területéből 7400 ha. Az ártér körzetét zömmel a korábbi időkben az ősi állapot jellemzőjeként, fűz- és hazainyár-állományok borították. A húszas években kezdődött meg a nemesnyárak — elsősorban a korai nyár — felkarolása. Ma e táj egyharmadán állnak ezek az erdőgazdaság legnagyobb fatömegét produkáló állományok. Letermelésük után a szállításban nagy szerepet kapnak a Duna mellékágai.

Hanság

A Szigetköztől délnyugatra terül el, erdőgazdasági táj. Az erdőgazdaság területéből 11 250 ha-t tesz ki. Déli részét évszázadok óta borítják erdőállományok. Legjellemzőbbek az égeres láperdők, amelyeknek ma már a csatornázások és lecsapolások következményeként csak a maradványai találhatók meg a földszigeti Csíkos-éger területén. Ritkább előfordulású a nyírláp, amelynek lágyszárú szintjében már kultúrhatásként tömegesen jelenik meg a *Solidago* a Hanság északi részén. A még fátlan Hanság jellegzetes képe a náddal, zsombékos rekettyebokrokkal tarkított réti világ. Telepítése mélyforgatásos talajelőkészítés után került napirendre. A nyárfajták előtérbe kerüléséhez a biztatást a Hanságban természetesen előforduló feketenyárak, illetve korainyáras állományok adták. Az óriásnyár után 1961-ben kezdődött az olasznyár tömeges elterjesztése és keletkeztek a ma már véghasználati korú állományok. A Hanság peremén tölgy-kőris-szil ligeterdőket találunk.

Északi Pannonhát

A Dunántúli Középhegység erdőgazdasági tájcsoportba tartozó, egyetlen erdőgazdasági tájunk. Ez a táj a Dunántúl középső részén fekszik, a Bakony hegységhez északnyugatról csatlakozik. Az erdőgazdaság területéből 4830 hektárt tesz ki. Az állományalkotó fafajok közül a cser szerepel legnagyobb

arányában, 46%-ban. A nagyarányú fenyvesítés a felszabadulás után indult meg a területen, ennek eredményeként arányuk ma 16%-os. Erdőgazdaságunk területén ebben a tájban foglalkozunk fokozatos felújító vágással.

Az üzemágak helye és szerepe gazdálkodásunkban

A Kisalföldi EFAG, megalakulásától kezdve igyekszik eleget tenni a bővített újratermelés követelményének. Ezt egyrészt az erdőterület növelésével, másrészt a faállománnyal borított területnek és a faállományok minőségének a javításával tudtuk elérni. Faállománnyal borított területünk 1953 óta 4146 hektárral növekedett. Élőfakészletünk a 2 270 000 m^3-ről 4 249 000 m^3-re nőtt, folyónövedékünk 106 000 m^3-ről 220 000 m^3-re emelkedett. Az 1953. évi 62 000 m^3 nettó fakitermeléssel szemben, 1980-ban 161 000 m^3-t termeltünk ki. Közbevetőleg kell megjegyeznem, hogy vállalatunk tevékenysége is közrejátszott abban, hogy Győr-Sopron megye erdősültsége az 1946. évi 13,8%-ról 1980-ra 17,4%-ra emelkedett.

A vállalat termelési értékének változását vizsgálva, azt találjuk, hogy 1968-ban 151 300 mFt, 1980-ban 292 200 mFt termelési értéket produkáltunk, miközben dolgozóink létszáma 1300 főről 1120 főre csökkent. A nagyarányú fejlődést azt tette lehetővé, hogy tevékenységünkben jelentős technikai váltást hajtottunk végre. Ehhez megnöveltük erdeink feltártságát. Még a hetvenes évek elején állami támogatással valósítottuk meg a hansági útépítési programot, részben helyi anyag felhasználásával és saját kivitelben. Az utak mellett kialakított árokrendszer a lecsapolást és az öntözést egyaránt szolgálja. Ravazd térségében ma is folyik az útépítés, melynek eredményként az itt termelt faanyag biztonsággal jut el a vevőkhöz. A fatermelési munkáinkra korábban jellemző, tő melletti felkészítést és fogatos közelítést felváltották kezdetben a csörlővel felszerelt mezőgazdasági traktorok, majd általában az LKT-k, a nehezebb ártéri körülmények között a TDT-k. Évente több mint 50 000 m^3 papírfát értékesítünk, ennek kérgezését részben géppel oldjuk meg.

Az erdőművelési munkák során a mélyforgatással előkészített területeken saját konstrukciójú ültetőgéppel történik az erdősítés, mely területeket ezután ugyancsak géppel, több éven keresztül tudunk ápolni. A tuskóirtás nélküli talaj-előkészítésnél és erdősítésnél részben a *Danszky*-féle technológiát alkalmazzuk, az ártéren pedig gödörfúrók segítségével történik az ültetés. Az erdőnevelés során a minőségi rönkanyag termelése érdekében végezzük a nyesést, bár ehhez a munkához a gépesítés hiánya miatt egyre kevésbé áll rendelkezésre munkaerő. Üzemágaink nagyságrendjét néhány számadattal szeretném bemutatni, bár gazdálkodási jelentőségüket ez nem tükrözi. Vállalati halmozott termelési értékünk 306 millió Ft, melyből a fatermesztés 39 millióval, a fakitermelés 171 millióval, a fafeldolgozás 18 millió Ft-tal részesedik. Évente az erdőtelepítéssel együtt 35—40 millió forintot fordítunk beruházásra. Ebből a fatermesztés 15—17 millió forinttal, a fakitermelés 13—15 millió forinttal, a fafeldolgozás 2 millió forinttal részesedik. Kivéve a kapuvári fagyártmányüzem rekonstrukciójának éveit, amikor a fafeldolgozásra 5—7 millió forintot költünk évente.

Fafeldolgozásunk a termelési érték 6%-át adja úgy, hogy a megtermelt faanyagunk 5%-át dolgozza fel. Faiparunkat a jövőben sem kívánjuk fejleszteni, a már elkészült és a még folyamatban levő rekonstrukciók elsősorban a munkakörülmények javítását és a magasabb színvonalú termékek termelését szolgálják. A megye faiparának fejlesztésében — a Tanulmányi Állami Erdőgazdaság fűrészüzemi rekonstrukciójában — ugyanakkor fejlesztési alappal és faanyaggal is elköteleztük magunkat. Ezzel a nagy kapacitású üzemnek résztulaj-

donosaivá váltunk és fűrészipari alapanyagunkból évi 15—20 ezer m^3-t itt dolgozunk fel.

Az egyes üzemágak közötti kapcsolatok

Üzemágaink kölcsönös viszonyának kérdését vizsgálva, abból az alapállásból indultunk ki, hogy növekedésünk egyik bázisa az erdőművelés lehet. Az évenként kitermelt fatömegünk az üzemtervek által biztosított lehetőségek felső határát súrolja. Faiparunkat a jövőben sem fogjuk az eddig eladott faanyagra alapozva fejleszteni. Erdőgazdaságunk története ugyanakkor azt mutatja, hogy a fatermesztés eredményes munkája következtében az elmúlt három évtizedben nőtt, élőfakészletünk és folyónövedékünk megkétszereződött, és mintegy megháromszorozódott a fakitermelésünk. Mindezek azt bizonyítják, hogy vállalatunk fő tevékenységét mindig is a fatermesztésre koncentrálta. Ennek eredményeként tolódott el a faállományok fafajaránya a gyorsan növő fafajok — elsősorban a nemesnyárak — felé, ami a vágáskor leszállítását és ezzel együtt a fakitermelési lehetőségek jelentős emelkedését vonta maga után.

A fatermesztés hosszú távú eredménye a fakitermelésben realizálódik. Így mindennapi tevékenységük során az ágazatoknak szoros kapcsolatban kell lenniük egymással. Ez a napi kapcsolat elkezdődik azzal, hogy az éves vágásbesorolásokat a fahasználati és erdőművelési szakemberek együttesen végzik. Ennek során érdekeik nem minden esetben fedik egymást. A fakitermelés érdeke azt kívánná, hogy a termelések minél inkább koncentrálódjanak, így végrehajtásuk gazdaságosabb, termelékenyebb legyen. Az üzemtervi előírások és az állományok állapota a koncentrálást behatárolja.

A fahasználat és erdőművelés közös gondja a termelések időbeni ütemezése. A sikeres erdőfelújítások előfeltétele volna a tuskózás nélküli talaj-előkészítés esetén a tarvágások téli befejezése, hogy tavasszal az erdősítés megtörténhessen. Ennek elmaradása esetén a terület elvadul, felverődik a gyom és cserje, lényegesen megnövekszik a talaj-előkészítés költsége és bizonytalanná válik az erdősítés eredménye is.

A különböző erdőfelújítási technológiák közül a teljes talaj-előkészítés ígéri a legnagyobb sikert, tapasztalataink szerint főként a nemesnyárasokban. Ismert azonban ennek a megoldásnak a műszaki nehézsége, mely megnyilvánul a megfelelő tuskózógép kiválasztásában és beszerzésében, illetve a meglevő adapterekhez szükséges alapgép hiányában. Nem szabad megfeledkeznünk a technológia óriás költségvonzatáról sem, ami miatt csak viszonylag kis területen alkalmazható. A folyó tervidőszakban hansági erdészeteinknél 1100 ha, a VII. ötéves tervben 2000 ha soros ültetésű nyáras felújítása kerül napirendre.

Nem szabad elhallgatnunk egy kedvezőtlen jelenséget, mellyel a termelékeny hosszúfás termelési módszerek kiterjedt alkalmazása során találkozunk. Ez a technológia a nevelővágásokban a faanyag közelítésekor a visszamaradó állományban komoly károkat okozhat. Ennek csökkenését csakis a gondosabb munkavégzés révén érhetjük el.

A fatermesztés mai munkája évtizedek múlva szolgáltat kitermelhető faanyagot a fahasználat számára. Ennek mennyisége és minősége tehát részben már ma eldől. Éppen ezért foglalkozik erdőművelésünk az új nemesnyár fajtákkal, a biztató eredményt ígérő hazainyár-fajtákkal és a nemesített akácosokkal. Ezek segítségével kívánjuk termőhelyeink potenciális termőképességét jobban kihasználni, szélsőséges termőhelyeinken a termelés biztonságát fokozni és a vízierőmű-építkezés következtében várhatóan megváltozó természeti viszonyaink módosulását kivédeni.

Az egyes üzemágak szoros együttműködése elengedhetetlenül szükséges. A fatermesztés és a fahasználat, mint a termelési eszközöket igénylő és működtető üzemágak, valamint az ezeket beszerző és karbantartó műszaki csoport mindennapi munkája során gyakran, gyorsan és rugalmasan kell intézkedni.

Végezetül szólnom kell az erdőművelés és vadgazdálkodásunk kapcsolatáról, bár ez egyáltalán nem a fontossági sorrendet jelenti. Erdőgazdaságunk működési területéhez 75 000 ha vadászterület tartozik, melyből 20 000 ha üzemi, 55 000 ha bérbe adott. Az üzemi területen történő vadgazdálkodást a vállalat folytatja, itt az ágazati érdekek összehangolását a vállalati vezetés megvalósíthatja. Vadgazdálkodásunkra a korábbi években a külterjesség volt a jellemző. 1977-től kezdődően, az ágazat fejlesztésére jelentős lépéseket tettünk. A vadtakarmányozás kiterjesztésével és vadászati berendezések létesítésével a vadászatot, a kilövéseket eredményesebbé tettük. Megkezdtük egy fácánnevelő és egy vaddisznóskert kialakítását is.

A bérbe adott vadászterületeken az erdőművelés és a vadászat érdekeinek összehangolása már korántsem ennyire egyszerű. Túl azon, hogy több vadásztársasággal és ezek eltérő elgondolásával állunk szemben, igyekszünk érvényesíteni vállalatunk érdekeit. A szakemberek között zajló szakmai viták a vadlétszámbecslési módszerek pontatlanságára utalnak. Ezt bizonyítja pl. az, hogy a statisztikában 1978 tavaszán szereplő 39 000 db szarvassal szemben az állomány, terítékadatokból számítva, 74 000 db-nak bizonyult (*Rácz Antal*, 1979).

A népgazdaság, de erdőgazdaságunk érdekei is megkívánják, hogy a fatermesztés és a vadgazdálkodás között egészséges együttműködés alakuljon ki. Ehhez megfelelő alapot képeznének az előbbiekben vázoltak figyelembevételével készülő üzemtervek, ezek betartását azonban az erdőgazdasági üzemtervekhez hasonló szigorúsággal kellene ellenőrizni. Be nem tartás esetén pedig módot kellene találni a megfelelő szankciók alkalmazására.

A vállalati összérdek végül is az ágazati érdekek eredőjeként alakult ki. Ennek során az ágazatok közötti kölcsönös kapcsolatban megnyilvánuló részérdekek egyeztetése a vállalat vezetésének feladata oly módon, hogy ezek ne csak pillanatnyilag, hanem a tartamos, eredményes gazdálkodás hosszú távú szempontjait figyelembe véve, érvényesüljenek.

Összefoglalva elmondhatom, hogy gazdálkodásunk erdőművelési központú. A fatermesztés gondjaival, problémáival egész éven át foglalkozunk és meszszemenően elismerjük ebben a munkában az emberi tényező kiemelkedő szerepét. Ez vállalati érdek és ennek megfelelő súllyal kezeljük is.

Komjáty Ferenc

A vándorgyűlésen résztvettek névsora

Ágh Miklós Nyíregyháza; *Aipli István*, Eger; *Antal István*, Berettyóújfalu; *Albert Imre*, Keszthely; *Áncsán György*, Hajdúhadház; *Áprily Róbert*, Budakeszi; *Babos Rezső*, Budapest;*Bacsó Imre*, Sátoraljaújhely; *Bagaméri Gáspár*, Szolnok; *Bagó Imre*, Szolnok; *Bajcsi Béla*, Kecskemét; *Bakró Gyula*, Budapest; *Balázs Antal*, Budapest; *Balázs József*, Pécs; *Balogh Béla*, Debrecen; *Balogh István*, Kaposvár; *Balogh István*, Győr; *Balogh István és neje*, Kecskemét; *Balla László*, Sátoraljaújhely; *Balsay László*, Budapest; *Baranyi Katalin*, Visegrád; *Barátossy Gábor*, Budapest; *Barotányi György*, Miskolc; *Barta Márton*, Budapest; *dr. Bartucz Ferenc*, Miskolc; *Bálint István*, Balassagyarmat; *Bárdos Károly*, Miskolc; *Bedő István*, Nagykanizsa; *Bedő Tibor és neje*, Budapest; *Bencsics János*, Nagykanizsa; *Bene János*, Kaposvár; *Benedek*

Folytatás a 467. oldalon

nisége budapesti csoportunknak; aki rendszeresen részt vesz valamennyi szakmai rendezvényünkön, állandó látogatója a budapesti erdészklubnak. Okos véleményét kifejti a szakmai vitákban, szervezi nyugdíjas szaktársai társadalmi programját, összefogja és megtartja őket az erdészközösség számára. Mint az MTESZ „Aranydiplomások Körének" vezetőségi tagja, eredményes, hatékony munkát végez.

Egész egyénisége példája a szakmáért, a társadalomért erejének végső határáig cselekedni kívánó és cselekedni tudó közéleti embernek, akit követendő példaként tudunk állítani a fiatalabb generációk elé.

Folytatás a 463. oldalról

Imre, Miskolc; *dr. Berdár Béla*, Budapest; *Berényi Gyula*, Budapest; *Berze Imre*, Balassagyarmat; *Béres Ferencné*, Budapest; *Béres Sándor*, Baja; *Bircher Gyula*, Keszthely; *Birgés Árpád*, Budapest; *Birta László*, Miskolc; *Bogár István*, Budapest; *Bogár János*, Nagykanizsa; *Bogdán József*, Kaposvár; *Bognár Gábor*, Kecskemét; *Bognár Tibor*, Győr; *Bogyai Zsolt*, Budakeszi; *Bohus Géza*, Szolnok; *Bolcsik László*, Budapest; *Boncz Tibor*, Budapest; *Bonczó Kálmánné*, Budapest; *dr. Bondor Antal*, Budapest; *Borotsek Ferenc*, Budakeszi; *Borsodi Imre*, Veszprém; *Boros Ottó*, Szombathely; *dr. Borsos Zoltán*, Szombathely; *Botos Géza*, Debrecen; *Botos Tibor*, Székesfehérvár; *Bódi Pál*, Eger; *Brugger Frigyes*, Miskolc; *Brunner Józsefné*, Budakeszi; *Bus Mária*, Veszprém; *Buti János és neje*, Nagykanizsa; *Buza Antal*, Szombathely; *Buzás Endre*, Pécs; *Csajbók László*, Baja; *Csanádi Béla*, Pécs; *Csányi Károly*, Nagykanizsa; *Csépányi Bertalan*, Miskolc; *dr. Cselőtei László*, Budapest; *Csepregi János*, Keszthely; *Cserhalmi József*, Győr; *Cseznák Szabolcs*, Sopron; *Csordás Sándor*, Debrecen; *Csóri János*, Budapest; *Csönge Károly*, Pécs; *Csóka Lajos*, Veszprém; *dr. Csontos Gyula*, Budapest; *Csötönyi József*, Budapest; *Csutora Lászlóné*, Zalaegerszeg; *Czebei Sándor*, Keszthely; *Czuczor Ferenc*, Pécs; *dr. Dalocsa Gábor*, Budapest; *Dankos Lajos*, Nagykanizsa; *Dánosi Imre*, Győr; *Dámossy Zoltán*, Budapest; *Deák István*, Tamási; *Demeter Sándor és neje*, Nagykanizsa; *Dessewffy Imre*, Budapest; *Dél István*, Veszprém; *Déneslaki Tiborné*, Sopron; *Dobos Zsolt*, Miskolc; *Dobribán Géza*, Kaposvár; *Doklea István*, Budapest; *Dombos Endre*, Budapest; *Dombrády Lajos*,, Nyíregyháza; *Domján Gábor*, Kaposvár; *Dódó Katalin*, Debrecen; *Ercsényi Pál*, Eger; *Erent Gábor*, Budapest; *Ernyei László*, Budapest; *dr. Ébli György*, Budapest; *Édes István*, Székesfehérvár; *Fadgyas Kálmán és neje*, Eger; *Farkas István*, Baja; *Farkas János*, Keszthely; *Fábián Béla*, Keszthely; *Fábián István*, Győr; *Fedor László és neje*, Miskolc; *Ferencsics Ferencné*, Kaposvár; *Ferencz László*, Tatabánya; *Fesztóry Tamás*, Budapest; *Fettik János*, Győr; *Fodor Imre*, Kaposvár; *Folcz Tóbiás*, Sopron; *Fónagypál Géza*, Eger; *Földes Mária*, Kaposvár; *Förstner Gyula*, Pécs; *dr. Franciscy Pál Vilmos*, Visegrád; *Francz László*, Győr; *Frank László*, Eger; *Frankó János*, Nyíregyháza; *Friedel Károly*, Miskolc; *Fróna Antal*, Debrecen; *Füzi Ferenc*, Budapest; *Gaál Edit*, Budapest; *dr. Gál János*, Sopron; *Gál Károly*, Nagykanizsa; *Gál László és neje*, Eger; *Gáspár-Hantos Géza*, Budapest; *Gémesi József*, Budapest; *Gólbach Károly*, Eger; *Gombás Gyula*, Kaposvár; *Granoviter László*, Miskolc; *Greguss László*, Győr; *Gubányi Imre*, Kaposvár; *Gulyás Imre*, Kaposvár; *Gulyás Jenő*, Baja; *Haják Gyula*, Budapest; *Hajdu Ernő*, Nagykanizsa; *Hajdu Imre*, Szeged; *Halasi Pál*, Nagykanizsa; *Halász Gábor*, Szeged; *Haller János*, Sopron; *Harda István*, Sátoraljaújhely; *Hardi László*, Pécs; *Hartyányi Zoltán*, Székesfehérvár; *Hárs József*, Szombathely; *Hártó János*, Debrecen; *Hegedűs Árpád*, Baja; *Hegyi Erzsébet*, Keszthely; *Hegyi Simon*, Miskolc; *Helli József*, Eger; *Henzer Antal*, Tatabánya; *Henzer Géza*; Tatabánya; *Herczeg József*, Kecskemét; *Hermán Tibor*, Nagykanizsa; *dr. Herpay Imre és neje*, Sopron; *Hibbey Albert*, Visegrád; *dr. Hopp Viktor*, Szombathely; *Horáh Gyula*, Balassagyarmat; *Hornik Béla*, Budapest; *Horváth Antal*, Szombathely; *Horváth Béla*, Nagykanizsa; *Horváth Elek és neje*, Nagykanizsa; *Horváth Ernő*, Sopron; *Horváth Ferenc*, Nagykanizsa; *Horváth György*, Szolnok; *Horváth György*, Szombathely; *Horváth Imre*, Nagykanizsa; *Horváth István*, Budapest; *Horváth István*, Székesfehérvár; *Horváth Jenő*, Győr; *Horváth József*, Budapest; *Horváth József*, Pécs; *Horváth Károly*, Keszthely; *Horváth Károly*, Nagykanizsa; *Horváth László és neje*, Kecskemét; *ifj. Horváth László*, Kecskemét; *Horváth László*, Szombathely; *Hronyecz András*, Nyíregyháza; *Ifkovits László és neje*, Kecskemét; *Ihász Ferenc*, Keszthely; *Inokai Balázs*, Balassagyarmat; *Iván Imre*, Sopron; *Ivancsics Lajos*, Nagykanizsa; *Iványi Gábor*, Budapest; *Iványos László*, Visegrád; *Jancsó Gábor*, Zalaegerszeg; *Jakits József*, Kecskemét; *Jáhn Ferenc*, Eger; *Jánosi István*, Kaposvár; *Járási László*, Budapest; *dr. Járási Lőrinc*, Miskolc; *Jérôme René*, Buda-

pest; *Juhász Imre*, Miskolc; *Juhász Jenő*, Eger; *Jurkó Béláné*, Miskolc; *Kaczkó László*, Kecskemét; *Kalmár Károly*, Eger; *Kanyó László*, Nyíregyháza; *Kappinyák Tibor*, Gödöllő; *Karmanóczki László*, Miskolc; *Karnis Gábor*, Balassagyarmat; *Kató István*, Miskolc; *Katona Jenő*, Szolnok; *Káldi Katalin*, Budapest; *Káldy József*, Pécs; *dr. Káldy József*, Sopron; *Kálócz Béla*, Pécs; *Kálovics József*, Nagykanizsa; *Keller Pál*, Balassagyarmat; *dr. Keresztesi Béla*, Budapest; *Keresztes György*, Szombathely; *Kerékgyártó Béla*, Miskolc; *Keszler György*, Budapest; *Kincses Ernő és neje*, Pécs; *Király Pál*, Budapest; *dr. Királyi Ernő*, Budapest; *Kiss András*, Budakeszi; *Kiss Frigyes*, Visegrád; *Kiss Ipoly*, Budapest; *Kiss János*, Kecskemét; *Kiss László*, Sopron; *Kiss Sándor*, Eger; *Kiss Szabolcs és neje*, Debrecen; *Kiss Tibor*, Nagykanizsa; *Kiss Tivadar*, Székesfehérvár; *Kiss Zoltán*, Székesfehérvár; *Kiss Zoltán*, Szeged; *Kisteleki Péter*, Székesfehérvár; *Kleiber Sándor és neje*, Szeged; *Kmoskó András*, Szeged; *Kocsis József*, Nyíregyháza; *dr. Kocsmár Ferenc*, Budapest; *Kocziha Jenő*, Budapest; *dr. Kolozs Oszkárné*, Miskolc; *Kolozsvári Ákos*, Budapest; *Koltai János*, Budapest; *Komoróczy Csaba*, Balassagyarmat; *Koncz János*, Kecskemét; *dr. Kondor Antal*, Sopron; *Kopasz Tibor*, Balassagyarmat; *Kopcsó József*, Miskolc; *Kópházy Lajos és neje*, Kaposvár; *Kósa Gyula*, Nagykanizsa; *Kotány György*, Budapest; *Kóta Lajos*, Eger; *Kovács Ferdinánd*, Eger; *Kovács Ferenc*, Sopron; *Kovács János és neje*, Nyíregyháza; *dr. Kovács Jenő és neje*, Eger; *Kovács József*, Győr; *dr. Kovács Mátyás*, Budapest; *Kovács Mihály*, Debrecen; *Kovács Zsolt*, Eger; *Kozma Károly*, Nyíregyháza; *Kőbányai Károly*, Sopron; *dr. Kőhalmi Tamás*, Sopron; *Körmöczi János*, Székesfehérvár; *Körtvélyesi György*, Budapest; *Krämer Antal*, Pécs; *Krizmanics Ferenc*, Szombathely; *Krójer Antal*, Miskolc; *Kulcsár Antal*, Szolnok; *Kulics János*, Nyíregyháza; *Laczkó Bálint*, Nyíregyháza; *Laczó Gyula*, Balassagyarmat; *Lengyel Károly*, Baja; *Lippai Ferenc*, Eger; *Lovász László*, Budapest; *Lupták László*, Sátoraljaújhely; *Lustyik János*, Tatabánya; *Madar Gábor*, Debrecen; *Madár Károly*, Eger; *Magyar Antal*, Keszthely; *Major Sándor*, Sopron; *Makói Oszkár*, Balassagyarmat; *Malekovics János*, Nagykanizsa; *Markovics László*, Székesfehérvár; *Márkosi Lajos*, Visegrád; *Márton János*, Kaposvár; *Mátrabérci Sándor*, Nagykanizsa; *Merkel Gábor*, Budapest; *Mező Imre*, Miskolc; *Mihályka Tibor*, Kecskemét; *Miklós Sándor*, Szombathely; *Mizser Lajos*, Eger; *Mogyorósi József*, Keszthely; *Molnár Ákos*, Sopron; *Molnár József*, Budapest; *Molnár Lajos*, Baja; *Molnár Viktor*, Szombathely; *Moór Gyula*, Veszprém; *Móri Péter*, Balassagyarmat; *Mórócz Gyula*, Tatabánya; *Mosonyi Géza*, Pécs; *Mőcsényi Miklós*, Budapest; *Murányi János*, Budapest; *Murányi Róbert*, Eger; *Nagy András*, Baja; *Nagy István*, Szolnok; *Nagy János*, Pécs; *Nagy József*, Budapest; *Nagy Péter*, Budapest; *Nagy Zoltán*, Gyula; *Nádor Ferenc*, Budapest; *dr. Németh András*, Sopron; *Németh Éva*, Budapest; *Németh Ferenc*, Keszthely; *Németh János*, Tatabánya; *Nagy Dénes*, Győr; *Németh Ferenc*, Győr; *Németh József*, Pécs; *dr. Németh József*, Budapest; *Németh László*, Tamási; *Németh László*, Szombathely; *Németh László*, Debrecen; *Nyulasi Imre*, Győr; *Óbermayer György*, Sopron; *Oláh Tibor*, Nyíregyháza; *Ormos Balázs és neje*, Pécs; *Osztrogonácz János* Nyíregyháza; *Ott János*, Budapest; *Padányi Gulyás Gábor*, Visegrád; *Pagonyi Zoltán*, Győr; *dr. Pallay Mária*, Sopron; *Palló Gábor*, Budapest; *Palotás Károly*, Pécs; *Pandula Zoltán*, Budapest; *Papp László*, Sopron; *Papp László*, Baja; *Paulik Géza*, Eger; *Pál László*, Sopron; *Pálffy József*, Pécs; *Pálhalmi János*, Budapest; *Pánczél Károly*, Győr; *Pápai Sándor*, Debrecen; *Páris János*, Balassagyarmat; *Pásztor László*, Budapest; *Pethő József*, Szombathely; *Pető József*, Sopron; *Petró János*, Miskolc; *Péntek Lajos*, Győr; *Péti Miklós*, Veszprém; *Piller Gyula*, Szombathely; *Pintér Jenő*, Budapest; *Pirity Csaba*, Miskolc; *Pobori Ferenc*, Balassagyarmat; *Pócos László*, Debrecen; *Pregun József*, Szolnok; *Prencsok János*, Gödöllő; *Prikler József és neje*, Győr; *Putnoki Bálint*, Szeged; *Rabi János*, Sopron; *Radácsy János*, Debrecen; *Radó Gábor*, Budapest; *Rapatyi István*, Baja; *Rádli László*, Keszthely; *Recht János*, Pécs; *Reichart László*, Pécs; *Rekeny András*, Budapest; *Remenyik Imre*, Sopron; *Rendes Béláné*, Debrecen; *Rendi László*, Keszthely; *Riedl Gyula*, Budapest; *Rónai Ferenc*, Sopron; *Rónaszéki József*, Győr; *Rössler Károly*, Székesfehérvár; *dr. Rumpf János*, Sopron; *Rutai Béla*, Balassagyarmat; *Sajti Gábor és neje*, Szeged; *Sághi István*, Budapest; *Sándor Vilmos*, Balassagyarmat; *Sárdi Ferencné*, Budapest; *Sárközi György és neje*, Szolnok; *Schmidt Gusztáv*, Pécs; *Schmuck Márton*, Budapest; *Schwarcz Dezső*, Kaposvár; *Selmeczi László*, Szeged; *Silye László*, Budapest; *Simkó József és neje*, Miskolc; *ifj. Simkó József*, Miskolc; *Sipos Árpád*, Győr; *Sipos Ferenc*, Balassagyarmat; *Sipos Géza*, Debrecen; *Sipos Sándor*, Kecskemét; *Skerlanicz Sára*, Győr; *dr. S. Nagy László*, Budapest; *dr. Solymos Rezső*, Budapest; *Somodi Jakabné*, Tatabánya; *Sömenek Károly*, Szombathely; *dr. Speer Norbert és neje*, Budapest; *Srender Károly*, Szombathely; *Stark Károly*, Balassagyarmat; *Stefanek Gyula*, Budapest; *Steffler Miklós*, Keszthely; *Stift László*, Szombathely; *Sudár Lajos*, Zala-

egerszeg; *Sükösd Zsolt*, Veszprém; *Szabó Ferenc*, Kaposvár; *Szabó János*, Kaposvár; *Szabó Kálmán*, Debrecen; *Szabó Mihály*, Budapest; *Szabó Mihály*, Kaposvár; *Szabó Zoltán*, Eger; *Szakas Károly*, Nagykanizsa; *Szakács Csaba*, Zalagerszeg; *Szalai László*, Kaposvár; *Szalay Imre*, Budapest; *Szalkay György*, Budapest; *Szalma József*, Nyíregyháza; *Szalontay Zoltán*, Veszprém; *Szamosi Ferenc*, Keszthely; *dr. Szappanos András*, Sopron; *Szaszik Mária*, Visegrád; *Szatmáry László*, Kecskemét; *Szebeni Sándor*, Miskolc; *Szekeres Péter*, Gödöllő; *Szemerics Antal*, Szombathely; *Szendrődi János*, Pécs; *Szentesi Erzsébet*, Szolnok; *Szentiványi Imre*, Budapest; *Szerény György*, Pécs; *Széles Zoltánné*, Tamási; *Szép János*, Pécs; *Szigethy Tivadar*, Nagykanizsa; *Szikra Dezső*, Veszprém; *Szilassy Zoltán*, Budapest; *Szilágyi József*, Kaposvár; *Szil György*, Hodász; *Szili György*, Tamási; *Szircsák Ferenc*, Budapest; *Szirti István*, Budapest; *Szoták Ferenc*, Baja; *Szögeczky János*, Balassagyarmat; *dr. Szőnyi László*, Budapest; *Takács László*, Kaposvár; *Takács Sándor*, Pécs; *Tar László*, Budapest; *Tavas Gyula és neje*, Budapest; *ifj. Tavas Gyula*, Budapest; *Tárczi Csaba*, Szombathely; *Tengely Béla*, Miskolc; *Termann János*, Balassagyarmat; *Tokodi Mihály*, Budapest; *Tollner György*, Budakeszi; *Tomka György*, Balassagyarmat; *dr. Tompa Károly*, Sopron; *Tompa Tibor*, Szombathely; *Tóth Aladár*, Pécs; *Tóth Ágoston*, Balassagyarmat; *dr. Tóth Béla és neje*, Püspökladány; *Tóth Imre*, Baja; *Tóth Jenő*, Kaposvár; *Tóth Károly*, Pécs; *Tóth László*, Szombathely; *Tóth László*, Győr; *dr. Tóti József*, Tatabánya; *Tresó Elemér*, Budapest; *Turi Ferenc*, Szolnok; *Tutunzisz Tomas*, Sopron; *Uitz Ferenc és neje*, Kaposvár; *Ujházi Béla*, Győr; *Ujhelyi László*, Pécs; *Urbán Gyula*, Balassagyarmat; *Valovits József*, Miskolc; *Varga Antal*, Nyíregyháza; *Varga Béla*, Eger; *Varga Ferenc*, Zalaegerszeg; *Varga György*, Kaposvár; *Varga Gyula*, Győr; *Varga Gyula*, Kaposvár; *Varga István*, Sopron; *Varga Szabolcs*, Nagykanizsa; *Varga Tibor*, Miskolc; *Varju Sándor*, Szombathely; *Vasvári István*, Baja; *Vági Róbert*, Tatabánya; *Válint Gyula*, Eger; *Válóczi István*, Eger; *dr. Váradi Géza*, Budapest; *Várady János*, Nyíregyháza; *Várfalvi József*, Miskolc; *Vári József*, Gödöllő; *Várszegi Ferenc*, Veszprém; *Veidl Ferenc*, Szombathely; *Veres Sándor*, Eger; *Viasz Kádi Sándor*, Budapest; *Vidovszky Ferenc*, Budapest; *Virág Ferenc*, Balassagyarmat; *Virágh János*, Miskolc; *dr. Vogl Hubert*, Kaposvár; *Vonya Lajos*, Kecskemét; *Vörös György*, Kaposvár; *Waliczky Lászlóné*, Budakeszi; *Wambach Béla*, Szombathely; *Winter Károlyné*, Budapest; *Wiszt Ferenc*, Tatabánya; *Zahar Mihály*, Eger; *Zádor Oszkár*, Budakeszi; *Zágoni István*, Budapest; *Zorván Györgyné*, Balassagyarmat; *Zumpf András*, Budapest.

Tompa Károly, Sziklai Oszkár: Erdészeti növénynemesítés

Két, azonos című könyvet lapozok: *Nemky Ernő* szerkesztésében, 1968-ban, valamint *Tompa Károly—Sziklai Oszkár* tollából 1981-ben megjelent „Erdészeti növénynemesítés"-t. Az azonos cím azonos tárgyat ígér, 13 év különbséggel. Erdészeti léptékkel mérve, aránylag rövid időszak egy elvontnak tűnő szakterületen, a két könyvet átlapozva azonban kevés hasonlóságot találunk.

Tompa—Sziklai könyve az erdészeti növénynemesítés tantárgy kézikönyve — ez a megközelítés már jelzi előnyeit, de korlátait is. Az oktatás szükségleteinek megfelelően, az ismertetett anyag könnyen áttekinthető, jól dokumentált, sok érdekes (és újszerű) ábrával, táblázattal. A tematika a szorosan vett növénynemesítés kérdéseire összpontosít, emiatt — Nemky könyvével ellentétben — a szaporodásbiológiai és genetikai alapok tárgyalását kénytelen mellőzni. Bár ez a körülmény érthető, mégis hiányérzetet okoz, mivel a genetika gyors fejlődése az utóbbi évtizedben az erdészeti növénynemesítés alapjaiban is sok újat hozott. Többé-kevésbé ezt a hiányt pótolja a könyv végén található részletes és gondosan szerkesztett terminológiai magyarázat, amelyben néhány új, eddig nem bevezetett szakkifejezéssel is találkozhatunk.

A könyv a nemesítési módszerek tárgyalását újszerűen osztja meg: külön tárgyalja azokat az eljárásokat, amelyek nagy genetikai változékonyságot mutató fajok esetében, és azokat, amelyek olyan fajokra alkalmazhatók, ahol a természetes változékonyság a szelekcióhoz nem elegendő. Külön fejezet foglalkozik a fajtaminősítés és -ellenőrzés rendszerével, ami nemzetközi vonatkozásban is újszerű, úttörő kezdeményezés.

A gyakorlati szakembert természetesen inkább az egyes fafajokkal kapcsolatban elért nemesítési eredmények érdeklik. A könyv valamennyi fontosabb fafaj esetében (kivétel a gyertyán) részletesen beszámol a nemesítés állásáról, eredményeiről — vagy éppen eredménytelenségéről. A nemesítés iránt érdeklődőknek valószínű ez

a fejezet nyújtja a legtöbbet, mert összefoglalva tartalmazza az elmúlt évtized előrehaladását és a munkába vett programokat. Jól érzékelhető, hogy az egyes fafajokra fordított figyelem nem feltétlenül arányos a hazai termesztésben elfoglalt helyzetükkel, hanem a ráfordított munka „megtérülésének" gyorsaságától függ. Ez alapvetően helyes is így, mégis, egyes fafajok, elsősorban a tölgyek esetében, az olvasó szeretne több konkrét eredményt látni. Ez a hiány hazai nemesítésünk adóssága, amit jó lenne bepótolni.

A kötet végén található 42 felvétel önmagában is jól dokumentálja az erdészeti nemesítés munkamozzanatait és lehetőségeit — kitekintést engedve a világban másutt folyó munkára is.

Az együtt indult, majd egymástól nagyon távolra szakadt szerzőpáros könyvét átlapozva meggyőződhetünk arról, hogy a nem éppen optimális feltételek ellenére nem kell szégyenkeznünk a hazai növénynemesítés eredményein. Alig van ország, ahol a nemesítés hasonlóan jelentős szerephez jutott volna az erdőgazdasági gyakorlatban, mint hazánkban. Ezért lehet Tompa—Sziklai könyve is érdekes és gyakorlati olvasmány.

Dr. Mátyás Csaba

A szelídgesztenye kéregrákját okozó gombafertőzés magyarországi nagyobb mértékű elterjedéséről *Eke—Gál* a „Növényvédelem" című szakfolyóirat 1975-ös számában közölt dolgozat révén értesültünk első alkalommal. Korábban csupán egyedi előfordulását jelezték (*Körtvély*, 1970). Eke—Gál vizsgálatai azt bizonyították, hogy ez a sebparazita kórokozó bizonyára már korábban is tevékenykedett, mivel vizsgálataik szerint, csaknem egész Dunántúlon megtalálták, Pilismarót kivételével.

Az eltelt időszakban több szelídgesztenyével elegyes állományban találkoztunk a kórokozó pusztításával, amely mintegy figyelemfelkeltőül szolgál arra, hogy a gomba élettevékenységével, illetve a védekezés lehetőségeivel mi is foglalkozzunk.

A kórokozóval kapcsolatban a Schweizerische Zeitschrift für Forstwesen 6. számában *Bazzigher G.*: Selektion Endothia resistenter Kastanien in der Schweiz. 453—466. p. (Endothiarezisztens szelídgesztenyék szelekciója Svájcban) címmel beszámol arról a nagy szelekciós munkáról, amelyet 1951-ben indítottak meg. 1947-ben ugyanis megtalálták a kórokozót Tessin kantonban. A gomba megjelenése Svájcban nagy riadalmat keltett szakkörökben, mivel akkor már közismert volt az USA gesztenyéseiben a kórokozó hihetetlen nagy pusztítása. A gomba addigra az amerikai szelídgesztenyét (*Castanea dentata*) az USA keleti partvidékén csaknem teljesen elpusztította.

A szelekciós munkát három fázisban végezték. 1951—1960-ig tartott a szaporítás, a fertőzés és a vizsgálati módszerek kidolgozása. 1960—1972. közötti időszakban végezték az intenzív, szisztematikus szelekciós munkát és 1964-től 1982-ig tartó időszakában folyt, illetve folyik az *endothiarezisztens* gesztenyék biztosítása és utószelektálása.

A munka során átfogó ismereteket szereztek a kórokozó biológiájáról. Megállapították, hogy a fertőzéshez sebekre van szükség. Erre építették vizsgálati módszerüket is, friss sebek ejtésével. Beigazolódott a vizsgálatok során, hogy a kórokozóval szemben a fogékonyság a kor függvényében változik. Hatéves korikug legfogékonyabbak a fák. Korosodva a fogékonyság csökken, majd idős korban ez ismételten emelkedik. A kórokozó patogenitása gombatörzsenként változhat: ezért a vizsgálatok során 33 törzset alkalmaztak.

A svájci gesztenyepopulációról megállapítást nyert, hogy utódaik nem kimondottan fogékonyak a megbetegedésre, és az egyes származások között szignifikáns különbségek nem adódtak, nem úgy, mint a *Castanea crenata* populációkon, ahol viszont nagy eltéréseket észleltek.

A szelekciós munkát 266 anyafa utódaival végezték. Termésüket évről évre Tessin kanton különböző csemetekertjében vetették el. A tesztelést 120 ezer fa-egyeden végezték el, a fák 4—5 éves korában. Az utóbbi 10 évben sok hibrid is vizsgálatra került, különösen a japán gesztenyével (*C. crenata*) keresztezettek. Ez utóbbi fafaj jóval rezisztensebb a rákosodással szemben mint az európai gesztenye.

Azok a fák, amelyek a tesztelést túlélték, klónul szolgáltak a vegetatív szaporításra vagy bekerültek a törzstelepre. Itt a fák 3, 10 és 20 éves korukban vizsgálatra kerülnek növénykórtani, fenológiai és faterméstani szempontok szerint. Az elmúlt 25 év munkája során 40 ezer regisztrált törzsük van, amelyek közepes vagy erős mértékben ellenállóak az *Endothia*-val szemben.

(Ref.: *dr. Pagony H.*)